

RAPORT ANUAL
ГОДОВОЙ ОТЧЁТ
ANNUAL REPORT
2002-2003

MESAJUL DIRECTORULUI

Anul 2002-2003 a fost pentru EveryChild Filiala din Moldova un an de muncă asiduă în care serviciile sociale destinate copilului în dificultate implementate de organizația noastră, au început să fie recunoscute și, spre satisfacția noastră, chiar preluate de către stat.

Realizările EveryChild în Republica Moldova se datorează, în primul rând, parteneriatului eficient cu autoritățile publice locale. Faptul că EveryChild este un partener real în dezvoltarea serviciilor sociale de alternativă din Republica Moldova, și nu un agent extern care activează ca un străin, a fost înțeles, în primul rând, de administrația locală a municipiului Chișinău, care a și acordat vot de încredere programelor promovate de noi. Mai apoi a urmat Consiliul Județean Cahul, Administrația orașului Tiraspol și, mai nou, Consiliul Județean Ungheni – structuri care au crezut în noi și ne-au susținut în implementarea proiectelor noastre.

Autoritatea locală, însă, nu reprezintă în totalitate statul, care e obligat să fie receptiv la schimbările din societate și care trebuie să aibă grijă în primul rând de copil, viitorul cetățean al țării. Or, în ultimii zece ani politicile sociale în Republica Moldova, chiar dacă au suferit schimbări, încă nu corespund pe deplin necesităților economice și sociale actuale. În consecință, capacitatea organelor de stat și, respectiv, a organizațiilor neguvernamentale de a proteja familia și copilul în situație de risc este extrem de limitată.

Iată de ce, pentru promovarea unei politici sociale coerente în domeniul protecției sociale a copilului și familiei, a unei strategii naționale în acest domeniu e nevoie de un parteneriat eficient între structurile guvernamentale și neguvernamentale competente, dar și de o colaborare strânsă între cetățenii RM. Este adevărat – zecile, sutele de copii orfani sau respinși de părinți din cauza unei disabilități mintale sau fizice, copii cerșetori sau, în unele cazuri, chiar infractori – toți constituie rezultatul sărăciei în care trăiește populația. Dar, în același timp, este și rezultatul moralității societății din care facem parte, a atitudinii acesteia vizavi de o categorie sau alta a populației. În acest context este, indiscutabil, necesară crearea parteneriatului la orice nivel – familie, comunitate, societate – care să aibă menirea de a fortifica capacitatea acestora de a lupta, rezista și progresa în virtutea intemperiilor vieții.

Pe parcursul celor 8 ani de activitate în Republica Moldova, EveryChild a depus eforturi considerabile în încercarea de a reforma sistemul de protecție a copilului din Republica Moldova, de a schimba atitudinea statului și a societății față de familie și copil, inclusiv abordarea pozitivă a serviciilor sociale alternative acordate copiilor în situație de risc.

Vreau să aduc cele mai sincere mulțumiri echipei EveryChild Filiala din Moldova, partenerilor locali – Consiliul Național pentru Protecția Copilului și Secretariatul Permanent al acestuia, Primăria mun. Chișinău și Direcția municipală Chișinău pentru protecția drepturilor copiilor, Consiliul Județean Cahul și Direcția județeană Cahul pentru protecția drepturilor copiilor, Consiliul Județean Ungheni, Ministerul Afacerilor Interne al RM, Ministerul Muncii și Protecției Sociale al RM, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale de la Tiraspol și Administrația orașenească a acestei localități – pentru încrederea și susținerea acordată.

Țin să mulțumesc, de asemenea, și donatorilor noștri: UNICEF Moldova, Fundația SOROS Moldova, Biroul din Moldova al Departamentului Marii Britanii pentru Dezvoltare Internațională, Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare și, nu în ultimul rând, donatorilor și organizației EveryChild din Marea Britanie, care ne-au susținut în procesul de implementare și realizare a ideilor noastre.

Stela Grigoraș

Director EveryChild Filiala din Moldova

CUPRINS

3.....	MESAJUL DIRECTORULUI
5.....	ISTORICUL ORGANIZAȚIEI
6.....	STRATEGIA ȘI PRINCIPIILE DE ACTIVITATE
8.....	PROIECTELE NOASTRE
8.....	Sprijin familial și reintegrare (SFR)
12.....	Centrul de Plasament de Tip Familial (CPTF)
15.....	Asistența Parentală Profesionistă (APP)
17.....	Centrul de Plasament Temporar al Minorilor (CPTM)
20.....	Centrul de Zi pentru Copii cu Disabilități
22.....	Sprijinirea structurilor locale de protecție a drepturilor copiilor
23.....	Dezvoltarea bazei de date
24.....	Instruirea pedagogilor organizatori din cadrul Direcției municipale Chișinău pentru protecția drepturilor copiilor
25.....	GRANTURI
25.....	Programul “Parteneriate în asistența socială și ocrotirea sănătății”, finanțat de Biroul din Moldova al DFID (Departamentul pentru Dezvoltare Internațională al Marii Britanii)
26.....	Proiectul “Consolidarea serviciilor de sprijin familial formal și neformal în Tiraspol ” finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
28.....	Proiectul “Dezvoltarea serviciilor sociale destinate copiilor și familiilor în situații de risc din județul Ungheni”, finanțat de UNICEF Moldova
31.....	ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE ÎN ANUL 2002
34.....	PLANURI DE PERSPECTIVĂ

ISTORICUL ORGANIZAȚIEI

Filiala din Moldova a organizației internaționale EveryChild este succesoarea Trustului European al Copiilor (TEC) - organizație neguvernamentală internațională de dezvoltare care a activat în R. Moldova începând cu anul 1995 și care a sprijinit, în tot acest răstimp, procesul de reformare a sistemului de protecție a copilului din RM. În anul 2002 TEC a fuzionat cu o altă organizație internațională - Fondul Creștin pentru Copii din Marea Britanie, împreună formînd organizația EveryChild.

Această fuzionare nu a însemnat și o schimbare a strategiei promovate pînă la acel moment. Dimpotrivă, s-a urmărit consolidarea serviciilor implementate, extinderea lor la nivel național și, nu în ultimul rînd, implementarea altor noi servicii sociale care ar corespunde viziunii "EveryChild" Moldova – *o lume în care fiecare copil are dreptul la un mediu familial care oferă siguranță, în care lipsește sărăcia și exploatarea, în care să crească și să-și dezvolte potențialul intelectual și fizic la maximum.*

La ora actuală, EveryChild dispune în Moldova de patru oficii: Chișinău, Cahul, Ungheni și Tiraspol (de altfel EveryChild este una din puținele organizații neguvernamentale din Republica Moldova care încearcă să implementeze programele sale în partea stîngă a Nistrului). În toate aceste localități EveryChild colaborează cu autoritățile locale promovînd și implementînd un program integral de dezvoltare a serviciilor sociale de alternativă pentru copii și familii aflate în situații de risc, axate pe prevenirea abandonului și instituționalizării copiilor, reabilitarea socială și reintegrarea lor în familie.

Componentele acestui program sunt :

- sprijinirea familiilor vulnerabile în scopul prevenirii destrămării lor și plasării copiilor în îngrijirea statului;
- reintegrarea copiilor din instituțiile rezidențiale de dimensiuni mari în familiile lor biologice;
- resocializarea copiilor din instituțiile nominalizate prin intermediul unui centru de plasament de tip familial, avînd drept scop final reintegrarea copiilor în familiile lor biologice sau plasamentul acestora într-o familie de asistență parentală profesionistă;
- dezvoltarea unui serviciu social destinat copiilor străzii cu scopul de a-i resocializa, a-i reintegra în familia biologică sau de a-i plasa în familia de asistență parentală profesionistă;
- dezvoltarea Serviciului de asistență parentală profesionistă pentru copiii orfani sau lipsiți de îngrijirea părintească, temporar sau definitiv;
- dezvoltarea unui nou serviciu de zi destinat copiilor cu disabilități care să le ofere îngrijire, educație, reabilitare medicală și socială, obiectivul de lungă durată fiind integrarea acestor copii în cadrul serviciilor generale pentru copii.

Toate aceste servicii au atins diferite etape de dezvoltare și sunt implementate cu succes în Chișinău, Cahul, Ungheni și Tiraspol. Totuși, proiectul de referință al EveryChild în toate cele patru localități este **Sprijin familial și reintegrare**. Următorul pas strategic al EveryChild este **Serviciul de asistență parentală profesionistă**, procesul de implementare al acestuia extinzîndu-se, la moment, deja în cea de-a treia localitate.

EveryChild și partenerii lui folosesc experiența acumulată pentru a influența și determina autoritățile locale și centrale de a promova reforme strategice în domeniul protecției copilului.

STRATEGIA ȘI PRINCIPIILE DE ACTIVITATE

Scopul EveryChild:

Consolidarea capacității familiei, comunității și autorității publice locale de a oferi/crea mediul necesar copiilor pentru viață și dezvoltare.

Obiectivele pe țară:

- a asigura dreptul fiecărui copil de a crește și a se dezvolta în mediul familial sau de tip familie și de a fi îngrijit în sînul comunității de origine;
- a facilita accesul copiilor din categoriile cele mai marginalizate și dezavantajate la educația primară;
- a asigura accesul acestor copii la serviciile de bază de ocrotire a sănătății;
- a reduce impactul sărăciei asupra copiilor în situații de risc, prin consolidarea abilității oamenilor de a le asigura un mod de viață viabil.

Principii de activitate:

- a asigura respectarea drepturilor tuturor copiilor;
- a preveni destrămarea familiei;
- a asigura dreptul fiecărui copil de a crește în sînul familiei;
- a reduce la minim utilizarea instituțiilor de dimensiuni mari pentru copii, prin implementarea unor servicii sociale alternative și demonstrarea eficacității sprijinului familiei în cadrul comunității;
- a promova principiul nondiscriminării;
- a activa în parteneriat cu autoritățile și ONG-urile din domeniu;
- a oferi modele eficiente de lucru care ar putea fi preluate și susținute de către autorități;
- a promova o activitate transparentă și eficientă din punct de vedere economic;
- a promova calitatea și durabilitatea serviciilor implementate.

Echipa EveryChild va fi flexibilă la schimbările pozitive și tendințele de reformare din domeniu acceptînd perfecționarea serviciilor promovate.

Beneficiarii direcți ai programelor noastre:

- copiii vulnerabili care riscă să fie abandonați și instituționalizați și familiile acestora, inclusiv copiii familiilor de migranți;
- copiii privați de îngrijirea părintească și plasați în instituțiile de ocrotire ale statului, inclusiv copiii care părăsesc aceste instituții;
- copiii marginalizați cu nevoi speciale de dezvoltare;
- copiii străzii, inclusiv copiii în conflict cu legea;
- copiii abuzați, maltratați și neglijăți.

Aceste grupuri de copii beneficiază de serviciile sociale direct prin intermediul proiectelor implementate de noi, dar și indirect în urma schimbărilor ce au loc la nivel de politici sociale.

Partenerii de bază:

- autoritățile guvernamentale locale și centrale;
- societatea civilă;
- catedrele / sau facultățile de asistență socială a instituțiilor superioare de învățământ.

În afară de aceasta, EveryChild consideră importante și problemele legate de virusul HIV/SIDA, discriminarea sexuală, abuzul și maltratarea copilului. Acestea vor căpăta un statut normativ în cadrul tuturor activităților noastre.

PROIECTELE NOASTRE

SPRIJIN FAMILIAL ȘI REINTEGRARE (SFR)

are scopul de a dezvolta servicii de asistență socială destinate familiei. Acestea vizează în mod direct susținerea familiei cu scopul de a evita destrămarea ei, a preveni abandonul copiilor sau de a-i reintegra în familie pe cei aflați în instituții.

Obiective :

- a menține copilul în familie;
- a preveni plasarea copilului în instituție;
- a reintegra copilul din instituție și a-l susține în cadrul familiei;
- a satisface necesitățile copilului, oricare ar fi ele - de comportament / relaționale / de sănătate etc.

Prin intermediul promovării următoarelor principii:

- intervenția minimă pentru a reduce riscul dependenței familiei de structurile departamentale;
- protecția copilului în cadrul familiei de orice formă de abuz sau neglijare prin încurajarea unei îngrijiri părintești protejate, pentru a-i oferi copilului oportunitatea de a-și realiza potențialul pe care îl posedă ca persoană individuală și ca membru al unei familii / comunități;
- încurajarea părinților în adoptarea independentă a deciziilor referitoare la problemele copilului;
- acordarea sprijinului (sfaturi și îndrumări) părinților pentru a facilita schimbările dinamice din cadrul familiei spre beneficiul atât al copilului, cât și al părinților;
- oferirea unui sprijin financiar de bază pentru excluderea, pe cât e posibil, a stresului din familie cauzat de nevoia de a procura alimente / îmbrăcăminte etc. pentru copil și familie.

Aceste intervenții sunt focalizate și limitate în timp.

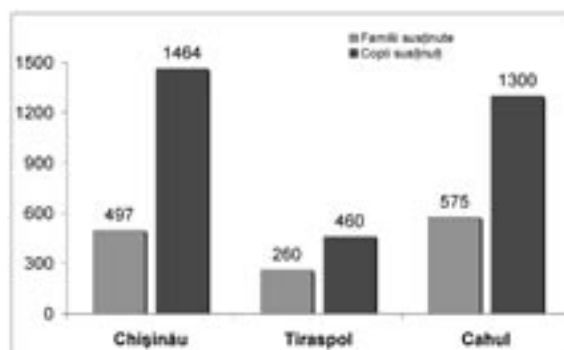
Serviciile sprijin familial și reintegrare au fost implementate în RM începând cu anul 1998 și sunt promovate în localitățile în care EveryChild își desfășoară activitatea (Chișinău, Cahul, Tiraspol și, mai nou, Ungheni). Proiectul din Chișinău este implementat deja de patru ani, iar în Tiraspol și Cahul acest proiect funcționează de trei ani. E necesar de menționat că, în 2002, în conformitate cu principiul durabilității promovat de EveryChild, aceste servicii au fost preluate integral de autoritățile publice locale din Chișinău și Cahul. La moment, chiar dacă din criză de bani autoritățile publice locale oferă în cadrul acestor servicii mai mult susținere materială decât financiară, acestea sunt desfășurate conform procedurilor și principiilor promovate de EveryChild. Specialiștii în protecția familiei și asistenței sociale au conștientizat faptul că pentru a scoate familia din criză nu este nevoie doar de bani, ci în primul rând de suport moral (consiliere). De remarcat că, acțiunea de caritate “De la inimă la inimă” desfășurată de Primăria mun. Chișinău a fost inspirată anume de proiectul SFR.

- Serviciile sprijin familial și reintegrare au fost preluate integral de autoritățile publice locale din Chișinău și Cahul.

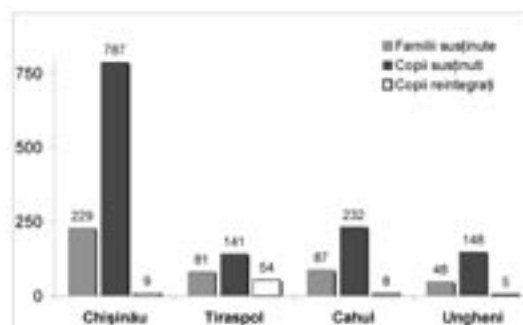
Din 1998 în cadrul programelor TEC au fost susținute 1777 de familii cu un număr de peste 4500 copii. Din 1999 au fost reintegrați în familii mai mult de 90 de copii instituționalizați, iar în cazul a 45 de copii abandonați în maternități a fost prevenită instituționalizarea. În Chișinău – din 1998 în cadrul SFR au fost susținute 497 familii cu 1464 copii. În 2002 au fost susținute 229 familii cu 787 copii, 9 copii au fost reintegrați. În Tiraspol – din 1999 au fost susținute 260 familii cu 460 copii, au fost reintegrați în familiile lor biologice 54 copii. În 2002 au fost susținuți financiar 81 familii cu 141 copii; 12 copii plasați în Casa Copilului și Spitalul Republican pentru Copii au fost reintegrați în familiile lor biologice. În Cahul – din 1998 au fost susținute 575 familii cu 1300 copii, 8 copii au fost reintegrați în familii. În 2002 au fost susținute 87 familii cu 232 copii. Au fost reintegrați în familiile lor biologice 19 copii. În Ungheni - în 2002 au fost susținute 48 familii cu 148 copii, au fost reintegrați 5 copii.

Figura 1.

SFR (ANII 1998-2003)

SFR (ANUL 2002)

Studiu de caz al unei familii beneficiare a Serviciului de sprijin familial

Identificarea cazului. Dna S. s-a adresat la DMPDC cu cererea de a-l instituționaliza pe fiul ei - Ion, a. n. 1994, la o școală de tip internat. Motivul era că băiatul n-a fost școlarizat la timp, iar starea materială a familiei nu-i permite de a-l pregăti corespunzător pentru școală. Cazul a fost prezentat în cadrul ședinței săptămânale a echipei SFR și remis spre soluționare specialistului în problemele familiei. Membrii echipei au propus evaluarea detaliată a cazului. Familia S. a fost luată la evidență ca familie social defavorizată în situație de risc și a fost evaluată timp de o săptămână de către asistentul social, în coordonare cu specialistul principal în problemele familiei din cadrul DMPDC.

Evaluarea cazului

Venitul familiei și situația financiară. S-a constatat că dna S. este mamă solitară a 8 copii care au o vîrstă cuprinsă între 1,5 și 14 ani. Deoarece dna S., pînă la nașterea copiilor, nu a fost angajată în cîmpul muncii, familia este total neasigurată. Venitul familiei este format din plățile sociale (îndemnizația pentru 5 copii), fiecărui membru revenindu-i lunar cîte 22.2 lei. Dna S. lucrează cu ziua la persoane particulare fiind remunerată cu produse alimentare, îmbrăcăminte sau alte obiecte. Patru din cei opt copii, care frecventează școala, se alimentează gratis de două ori pe zi. Familia nu dispune de cotă de pămînt, are mari datorii la întreținere, alte ajutoare sau sprijin din afară nu primește.

Condițiile de trai. Familia S. locuiește în cămin unde are două camere separate. Nu dispune de bucatărie, baia și veceul sunt comune. Locuința nu se încălzește, nu este gazificată. Starea igienico-sanitară este satisfăcătoare. Pe timp de iarnă toate cele nouă persoane stau într-o cameră cu suprafața locuibilă de 18,5 m pătrați. Tot aici sunt pregătite și bucatele.

Sănătatea. Din cauza lipsurilor materiale copiii suferă de malnutriție. Din meniul copiilor lipsesc carnea și lactatele. Toți copiii sunt bolnavi de bronșită cronică. Din cauza imunității scăzute se îmbolnăvesc foarte des.

Educația. Patru dintre cei opt copii frecventează școala generală și au o reușită satisfăcătoare. Trei copii sunt de vîrstă preșcolară și se află la domiciliu. Ion, băiatul care mama respectivă vrea să-l instituționalizeze, n-a frecventat grădinița și nu dispune de pregătirea corespunzătoare pentru școală.

Mediul familial și rețeaua socială. Copiii sunt îngrijiti, au haine curate. Din relatările învățătorilor am constatat că nu s-au înregistrat cazuri de neglijare din partea familiei. Dna S. nu consumă alcool. Mediul psihologic este normal. Nu s-au înregistrat cazuri de abuz față de copii. Relațiile cu tatăl copiilor nu se mențin, deoarece copiii s-au născut din relații extraconjugale și n-a fost recunoscută paternitatea. Se știe că în prezent tatăl este plecat peste hotarele țării. La educația și întreținerea copiilor nu participă.

Planul de lucru cu familia:

- semnarea Contractului de cooperare între familie și proiect, unde vor fi stipulate obligațiunile părinților și contribuția practică oferită din partea proiectului. Tot aici se va include planul de activități direcționate spre ameliorarea problemelor și a situației de criză din familie;
- efectuarea vizitelor regulate la domiciliul familiei;
- acordarea ajutoarelor materiale sau umanitare pentru susținerea familiei;
- susținerea morală și practică: consiliere juridică, psihologică etc;
- înregistrarea nașterii copiilor;
- școlarizarea copilului de vîrstă școlară;
- obținerea plăților sociale;
- angajarea mamei în câmpul muncii.

La ședința de evaluare a cazului s-a luat următoarea decizie:

- a include familia S. în proiectul individual de Sprijin familial și prevenire a abandonului pentru o perioadă de 6 luni, cu revizuirea cazului o dată la 2 luni;
- a oferi suport financiar lunar în sumă de 400 lei, pentru o perioadă de trei luni. Bani vor fi cheltuiți pentru procurarea produselor alimentare, medicamente pentru copii.

La alcătuirea și realizarea planului participă activ și familia vizată, de necesitățile căreia se ține cont. Reieșind din problemele și necesitățile familiei în realizarea acestui plan vor fi implicate organizațiile de resort din teritoriu precum:

- Direcția sănătate → pentru investigațiile medicale necesare;
- Direcția educație tineret și sport → pentru școlarizarea copilului;
- Consultația medico-psiho-pedagogică → pentru obținerea concluziilor necesare la școlarizarea copilului;
- Oficiul stării civile → pentru înregistrarea nașterii a trei copii;
- Casa teritorială de asigurări sociale → pentru perfectarea actelor necesare pentru obținerea indemnizațiilor pentru copii;
- Oficiul forței de muncă → pentru angajarea în câmpul muncii.

Cazul a fost finalizat după o perioadă de timp suficientă pentru aplanarea problemelor și la momentul când în familie s-a înregistrat stabilitate și progres în dezvoltarea copiilor. Familia continuă să rămână în vizorul specialiștilor care vor continua să o monitorizeze în plan social.

Studiu de caz al unei familii beneficiare a Serviciului de reintegrare

Identificarea cazului. Nani Nina s-a născut la 19.01.2000 la Maternitatea nr. 2 a mun. Chisinau. Nina a fost abandonată de către mama sa imediat după naștere și plasată la Casa Municipală Specializată a Copilului. Peste doar două săptămâni fetița a fost internată în secția patologiei a Spitalului pentru Copii unde a fost supusă investigațiilor medicale oferindu-i-se tratamentul necesar pentru recuperare. La 30.03.2000 fetița a fost din nou transferată la Casa Municipală Specializată a Copilului. Cazul Nani a fost remis de către colaboratorii acestei instituții DMPDC și a fost prezentat în cadrul ședinței săptămânale a Direcției unde s-a luat decizia de a evalua situația copilului și familia biologică a acestuia.

Evaluarea cazului

Istoricul familiei. Vera, mama Ninei, are 18 ani și este originară din Chișinău. Face parte dintr-o familie completă, mai are doi frați celibatari. În prezent, Vera este studentă. Cu tatăl copilului, Petru - 19 ani, a făcut cunostință la facultate. Relația lor a fost de scurtă durată și a fost întreruptă înainte ca Vera să știe că este însărcinată. Petru a aflat despre sarcină mai târziu, însă a refuzat categoric să participe la luarea oricărei decizii. Vera, de frică, nu le-a spus părinților despre cele întâmplate. Mai mult decât atât, ea a reușit chiar să ascundă sarcina. La evidența medicului ginecolog de sector nu a stat. Copilul s-a născut prematur, la termenul de 7 luni. Imediat după naștere a scris refuz oficial și a abandonat fetița la maternitate.

Relațiile între membrii familiei. Părinții Verei au aflat din surse necunoscute că au o nepoțică care se află la Casa Copilului. În familie s-a declanșat un conflict între părinți și copii. Mama Verei a propus ca să aducă copilul acasă, tatăl, însă, a refuzat categoric să discute la această temă. Mai mult decât atât, Verei i s-a interzis să intre în casa părintească. Mai târziu, tatăl Verei și-a motivat decizia prin pierderea încrederii în fiica sa, dezamăgirea și, mai ales, durerea care i-a produs-o faptul că a aflat despre cele întâmplate de la străini. La momentul întrevederii cu AS, Vera nu-și vizitase copilul nici o dată. Locuia la cămin cu alte colege. Uneori era vizitată de mama ei, dar relațiile dintre ele erau reci și tensionate. Între timp, asistentul social a organizat câteva întrevederi cu mama și bunica copilului. Au fost purtate discuții referitor la posibilitățile de reintegrare a copilului și de reunificare a familiei.

La ședința de evaluare a cazului familia a fost acceptată în proiect ținând cont de următoarele criterii:

- copilul are vârsta de până la 1 an;
- mama își vizitează regulat copilul la instituție;
- mama și frații Verei și-au schimbat atitudinea față de cele întâmplate;
- conflictul din familie se aplanează;
- Vera este gata să primească ajutor practic și să coopereze cu asistentul social;
- plasamentul copilului în familia naturală se efectuează în interesul lui major.

Luând în considerație cele expuse mai sus și acceptând faptul că Vera nu dorește să-și abandoneze copilul s-a recomandat:

- plasarea copilului în familia naturală oferindu-i-se pentru o perioadă de 6 luni sprijin practic și financiar din partea Direcției pentru protecția drepturilor copiilor (plan de perspectivă și plan de acțiuni detaliat);
- încheierea Contractului de cooperare între asistentul social și beneficiar. În contract vor fi stipulate criteriile de colaborare și cerințele față de fiecare parte semnatară;
- pentru a obține o stabilitate în plan financiar, familiei i se oferă temporar suport financiar.

Plan de acțiuni:

- obținerea unui loc de trai adecvat pentru familia Nani;
- monitorizarea stării sănătății și dezvoltării copilului;
- vizitarea regulată a familiei la domiciliu, cu scopul susținerii morale și a monitorizării plasamentului. Periodicitatea vizitelor va fi de o dată pe săptămână, în primele două luni după admiterea în proiect. Frecvența lor se va reduce pe măsura înregistrărilor progresului și stabilității situației în familie;
- acordarea de ajutoare materiale și umanitare;
- consiliere juridică și psihologică;
- înregistrarea datelor și a lucrului efectuat în familie;
- aplanarea situației de conflict între membrii familiei și, în special, cu bunelul copilului, cu scopul reunificării familiei;
- familia va fi luată la evidența DMPDC și se va afla în vizorul specialiștilor în problemele familiei;
- vor fi perfectate actele necesare pentru obținerea plăților sociale prevăzute de legislația în vigoare.

În cadrul ședinței de revizuire a cazului au fost înregistrate progrese mari în dezvoltarea fetei și în relațiile Verei cu rudele. Peste trei luni, Vera s-a întors în familie și, la moment, își continuă studiile la facultate. Față de copil are o atitudine foarte serioasă. La educația și întreținerea Ninei participă ambii părinți ai Verei.

CENTRUL DE PLASAMENT DE TIP FAMILIAL (CPTF)

are scopul de a oferi temporar un adăpost copiilor cu dizabilități sau celor care părăsesc instituțiile rezidențiale pentru a se reuni cu familia biologică sau pentru a fi plasați în familii de asistență parentală. Plasamentul durează pînă în momentul în care copiii sunt reintegrați în familiile lor naturale sau în familia extinsă. Dacă acest lucru nu este posibil, pe parcurs se identifică plasamentul alternativ.

Obiective:

- a pune la dispoziția copiilor luați din instituții centre de dimensiuni mici, de tip familial;
- a oferi un adăpost temporar copiilor care urmează a fi reintegrați în familia lor naturală sau plasați cu asistenți parentali.

Este necesar de accentuat că, acest tip de centru nu înlocuiește instituțiile existente deja în republică, ci este un serviciu social alternativ oferit copiilor în dificultate. Centrul oferă plasament de tip familial periodic unui număr de 20 copii, care sunt evaluați și plasați aici din instituții. Grupa de vîrstă primară este de 3-12 ani, iar o grupă are ca destinație specifică copiii cu dizabilități. Contingentul de copii – beneficiari ai CPTF – este destul de dificil. Sunt copii care prezintă semnele caracteristice copiilor instituționalizați: manifestă reținere în dezvoltarea fizică și intelectuală, comportament dificil, agresiv, cu devieri (tendința neîntemeiată de a spune minciuni, a fura obiecte inutile pentru ei); au stare psiho-emoțională labilă, maniere și vocabular “de stradă”; manifestă devieri de personalitate (sunt invidioși, lași, fățarnici, egoiști, timizi, complexați, dezorientați); se adaptează greu la un mediu nou, nu au încredere în adulții din jur, le este frică de ei, unii manifestă o atitudine nediscriminatorie față de adulții care vizitează CPTF; sunt neîncrezuți în sine și în propriile lor puteri, le lipsește autorespectul și autoaprecierea; nu posedă capacități de a comunica cu semenii lor, manifestă o atitudine de superioritate sau inferioritate neîntemeiată; au probleme de sănătate provocate de stresul suportat anterior (bulemie, enureză) și de faptul că nu au fost rezolvate la timp. Pe lângă acestea și diagnosticele stabilite sunt destul de grave: din cei 62 de copii cîți au fost plasați în CPTF numai 5 copii (8,7%) au fost diagnosticați ca fiind practic sănătoși; în patologia

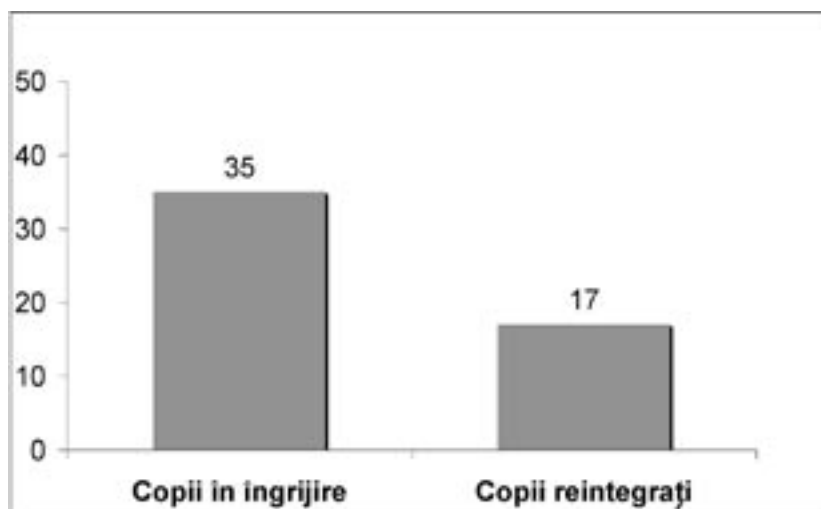
somatică a acestor copii a predominat subnutriția (12,8%), combinată și cu alte patologii ale aparatului respirator, cardiac, urinar, digestiv și sanguin; 32 copii (59,2%) au manifestat o reținere în dezvoltarea intelectuală cu grad de severitate de la ușor până la grav; 12 copii (21%) au fost cu paralizie cerebrală infantilă cu diferite tipuri de dereglări spastice cum ar fi tetrapareză sau tetraplegie spastică, paraplegie spastică inferioară sau superioară, precum și cu dereglări funcționale pelviene și distrofie musculară progresivă (sindromul Dushen); 12 copii (21%) au avut epilepsie sau episindrom cu scăderea capacităților intelectuale și cu tulburări grave ale limbajului și vocabularului; 7 copii (12.3%) au avut sindromul neurotiform cu enureză nocturnă.

Încadrați într-un anturaj familial, acești copii sunt ajutați să se pregătească pentru viața de familie împreună cu părinții sau cu asistenții parentali. Sunt încurajați să se includă în rutina de zi cu zi a lucrului prin casă luînd, totodată, parte și la alte activități. Practic în toate cazurile a fost înregistrată o ameliorare a stării sănătății copiilor. Copiii cu reținere în dezvoltarea intelectuală au fost susținuți pentru a-și perfecționa capacitățile de autodeservire, au primit primele noțiuni de instruire în instituțiile de învățămînt. Copiii cu paralizie cerebrală au fost supuși unui tratament medicamentos de reabilitare neurologică, inclusiv diverse proceduri de fizioterapie (masaj, kineto-terapie) în urma cărora s-a ameliorat nu numai starea lor generală, dar au căpătat și o independență în mișcări (unii copii au început să meargă cu sau fără susținerea adultului). Datorită unei îngrijiri individuale și a mediului familial din CPTF copiii cu epilepsie au încetat să mai aibă accese, au marcat progrese în dezvoltarea lor fizică, emoțională și intelectuală. Centrul de Plasament de Tip Familiar din Chișinău funcționează din 1999 și este primul serviciu alternativ de acest gen în Republica Moldova.

**REALIZĂRI
2002-2003:**

- Începînd cu aprilie 2003, serviciile oferite de CPTF au fost preluate în totalitate de către autoritățile publice locale ale mun. Chișinău.
- Din momentul implementării acestui proiect de servicii centrului au beneficiat 62 de copii, dintre care 46 au fost reintegrați în sînul familiei lor biologice (copiii evaluați și admiși în acest centru provin de la Școala internat pentru fete cu dizabilități din Hîncești, Casa Municipală Specializată a Copilului și Centrul de plasament temporar a copiilor de vîrstă fragedă). 33 de copii sau 72 % dintre aceștia erau copii cu dizabilități fizice sau mintale care au stat ani lungi în instituții. Acum ei sunt acasă cu familia lor și sunt reintegrați în școala de cultură generală. În 2002 Centrul de Plasament de Tip Familiar a avut în îngrijire 35 de copii, au foste reintegrați 17 copii.

Figura 2. CPTF 2002

Studiu de caz al unui copil plasat în Centrul de Plasament de Tip Familiar

Identificarea copilului. Lenuța s-a născut la 02.05.91 cu o greutate de 2.500 kg. Copilul se dezvoltă firește - la 6 luni stătea pe șezute, la doi ani a început să vorbească. Din nefericire, însă, fetița la doi ani a rămas fără mamă. Având cinci copii, iar Lenuța fiind foarte mică, tatăl a decis s-o dea în îngrijirea statului. Mai ales că fetița după moartea mamei a încetat să mai vorbească, iar medicii i-au stabilit un diagnostic greșit - surdomută.

În vara anului 1995, la recomandarea Consultației medico-psiho-pedagogice, Lenuța a fost instituționalizată la Școala-internat pentru fete cu dizabilități din Hîncești. Iar la începutul anului 2000, în urma unor evaluări efectuate la această școală de specialiștii CPTF și la recomandările aceleiași Consultații medico-psiho-pedagogice Lenuța a fost plasată în CPTF pentru a fi reintegrată în familia biologică.

Evaluarea copilului. Timpul petrecut în instituția rezidențială a lăsat amprente adânci în sufletul acestui copil. Potrivit asistentului social, Lenuța avea o fire încătușată, era speriată, de multe ori absentă – ascunsă într-o lume a ei. Nu răspundea la întrebări, vorbea foarte puțin. “Făcînd cunoștință cu dosarul Lenuței, în calitate de persoană-cheie, m-am îngrozit. La diferite etape de evaluare a personalității sale fetița a fost subapreciată din punct de vedere al dezvoltării intelectuale și abilităților ce le posedă. Diagnosticul – retard mintal și surdomută ce figura în dosar, după părerea mea, nu corespundea realității. Timp de cinci ani acest copil a simțit pe propria-i piele foamea, mizeria, frigul. Mai mult decît atît, cînd a fost adusă în CPTF am depistat vinătăi pe corpul ei, ceea ce demonstra abuzul fizic asupra acestui copil” – acestea sunt doar cîteva din observațiile asistentului social.

Progresul înregistrat. Fetița, cu timpul, a început să se schimbe. A devenit mai sigură pe sine, mai comunicabilă și nu atît de tristă ca la început. Și-a făcut prieteni noi, dar nu uita nici de cei de la școala-internat. Lenuța este o persoană gîngășă, binevoitoare și înțeleaptă.

Fiind în CPTF Lenuța a frecventat, experimental, școala auxiliară pentru copii cu dizabilități mintale, unde profesorii au recomandat necesitatea reexaminării acestui copil din punct de vedere medico-psiho-pedagogic. Drept consecință, a fost recunoscută necesitatea școlarizării fetiței într-o școală de profil general obținînd în acest context, cu ajutorul Ministerului Educației, o îndreptare pentru școlarizare la gimnaziul din Strășeni, lucru realizat în luna august 2000, după reintegrarea copilului în familia biologică.

Perioada de opt luni, cît Lenuța s-a aflat în CPTF, a ajutat-o să acumuleze un anumit volum de cunoștințe, priceperi, deprinderi. Cel mai important, însă, este recăpătarea familiei, încrederea în adulții de alături și esențialul – recunoașterea ei ca personalitate.

Reintegrarea copilului în familia biologică. La momentul reintegrării în familia sa au fost remarcate schimbări evidente atît în dezvoltarea generală a copilului, cît și în viața de fiecare zi a tatălui și fraților mai mari. Reîntoarcerea Lenuței în familie l-a făcut pe tatăl sau să-și schimbe viziunea asupra mai multor lucruri, dar cel mai important - să se simtă mai încrezut în puterile proprii, în pofida sorții dure a familiei sale. Actualmente Lenuța trăiește în sînul familiei și este elevă în clasa a 3-a a gimnaziului din Strășeni.

ASISTENȚĂ PARENTALĂ PROFESIONISTĂ (APP)

are scopul de a promova servicii de asistență socială focalizate pe familie și destinate copiilor din întreaga republică, servicii care sunt adoptate ca model principal în procesul de îngrijire a copiilor plasați în afara casei părintești.

Obiective :

- crearea unor modele eficiente de asistență parentală profesionistă;
- promovarea adoptării și implementării Serviciului de asistență parentală profesionistă la nivel de politică de stat și extinderea lui în toată țara.

Pentru Republica Moldova, unde politica de protecție socială a copiilor abandonați sau cu disabilități se bazează, în principal, pe instituții rezidențiale de proporții, ideea de a-i plasa pe acești copii în altă familie decât cea naturală, adică de a găsi pentru ei un părinte substituit este nouă. Cu toate acestea, astăzi, după doi ani de la lansare, Serviciul de asistență parentală este extins deja în trei județe ale țării - Chișinău, Cahul și Ungheni, în cel din urmă campania de publicitate a acestui serviciu este, la moment, în plină desfășurare, iar o parte din solicitanții la postul de asistent parental sunt deja evaluați și instruiți.

În Chișinău, după 2 ani de activitate a Serviciului de APP, este formată o echipă de asistenți sociali care se ocupă de recrutarea, evaluarea, instruirea și sprijinirea asistenților parentali profesioniști. Avem 18 asistenți parentali profesioniști care au în plasament 29 copii. În anul 2002 au fost aprobați 8 asistenți parentali și au fost plasați în familii de APP 14 copii. În Cahul, de la începutul anului 2003, de când a demarat în această localitate Serviciul de APP, au fost aprobați 5 asistenți parentali care au luat în plasament 7 copii.

E necesar de menționat că, la ora actuală Legea cu privire la protecția copilului în dificultate elaborată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale al RM, în colaborare cu mai multe organizații guvernamentale și nonguvernamentale - între care și EveryChild, care conține prevederile privind implementarea Serviciului de asistență parentală profesionistă în Republica Moldova, este înaintată în Parlament spre aprobare. Baza legală pentru desfășurarea programului respectiv, până la momentul aprobării de către Parlament a acestei legi, sunt Regulamentele cu privire la asistență parentală profesionistă, elaborate împreună cu partenerii locali și aprobate de Consiliile municipale și județene. Activitatea EveryChild în acest domeniu este fixată, în special, pe lucrul cu comunitatea, pentru a ajuta membrii acesteia să înțeleagă ce pot realiza prin aplicarea metodelor axate pe educația în sinul familiei. În general, experiența celor 2 ani de zile de la inițierea Serviciului de APP în Moldova demonstrează o tendință surprinzătoare de extindere.

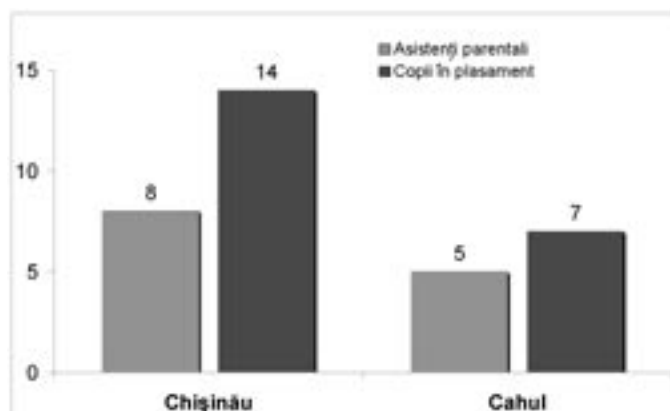
E necesar de remarcat că, EveryChild Filiala din Moldova și-a asumat cheltuielile necesare pentru implementarea acestui serviciu până la momentul intrării în vigoare a legislației naționale privind asistență parentală profesionistă. Odată cu adoptarea ei structurile locale de protecție a copilului urmează să-și asume aceste cheltuieli pentru restul perioadei de implementare a proiectului. Ulterior, conform principiului durabilității promovat de EveryChild, acest serviciu va fi preluat în totalitate de către stat.

În acest context, la sfârșitul perioadei de implementare a proiectului-pilot va fi efectuată o evaluare finală, cu utilizarea diferitor metode de evaluare și cu implicarea tuturor specialiștilor care activează în cadrul programului de asistență parentală profesionistă – asistenții parentali, copiii din plasament și familiile lor biologice. Rezultatele evaluării, împreună cu recomandările de rigoare, vor fi aduse la cunoștința reprezentanților autorităților centrale și locale pentru a le demonstra eficiența acestui serviciu în domeniul protecției copilului și necesitatea preluării lui de stat.

REALIZĂRI 2002-2003:

- Elaborarea Legii cu privire la protecția copilului în dificultate care conține prevederile privind implementarea Serviciului de APP în RM. Extinderea Serviciului de asistență parentală profesionistă în județele Cahul și Ungheni. Crearea Asociației Asistenților Parentali Profesioniști. (Asociația APP a fost creată în ianuarie 2002 avînd drept scop promovarea, consolidarea și extinderea Serviciului de asistență parentală profesionistă pe întreg teritoriul RM. Este o organizație nonprofit, neguvernamentală și apolitică. Printre obiectivele cele mai importante ale Asociației Asistenților Parentali Profesioniști se înscriu consolidarea capacității asistenților parentali de a îngriji de copiii luați în plasament și pledarea pentru respectarea drepturilor acestora și a familiilor lor biologice. La moment Asociația este constituită din 14 asistenți parentali profesioniști care au în plasament 24 copii).

Figura 3. APP 2002

Studiu de caz al unei familii de asistenți parentali din cadrul Serviciului de asistență parentală profesionistă

Recrutarea solicitantului. Maria (a.n.1962) a solicitat postul de asistent parental la 07.12.2000, în cadrul ședinței informaționale unde a fost invitată pentru a i se oferi mai multe detalii despre această meserie. Pe parcursul ședinței Maria a fost activă adresînd întrebări și argumentîndu-și, totodată, motivul deciziei sale (a face o binefacere pentru copiii aflați în situații de risc). La sfîrșitul ședinței, solicitantul a primit ancheta pentru a o completa la domiciliu, împreună cu toți membrii familiei. Ulterior, după completarea și prezentarea anchetei, a fost efectuat interviul - o altă etapă de evaluare în procesul de recrutare în cadrul căruia Maria s-a arătat deschisă și binevoitoare și unde, respectiv, s-a ajuns la concluzia că persoana în cauză corespunde criteriilor proiectului.

Evaluarea solicitantului. Prima vizită la domiciliul Mariei a fost efectuată la 31.01.01. Asistentul social a făcut cunoștință cu toți membrii familiei și cu condițiile de trai ale acesteia. Familia M. este formată din patru persoane: Anatolie (a.n. 1962), care lucrează în calitate de tractorist la S.A. Regia “Apă Canal” – soțul solicitantului, Lucia (a.n. 1985), elevă la liceul “V. Alecsandri” - fiică, Valeriu (a.n. 1990), elev la școala nr.194 din comuna Colonița – fiu și Maria - solicitantul. Familia M. locuiește în comuna Colonița, sectorul Ciocana, într-o casă particulară cu toate comoditățile. Au 6 odăi, bucatărie și baie (suprafața locuibilă – 68,9 m.p., suprafața totală – 152,5 m.p.). Locuința este asigurată cu energie electrică, apă potabilă, gaze naturale, încălzire autonomă și canalizare. După această vizită s-a constatat că familia respectivă corespunde pe deplin criteriilor proiectului și s-a luat decizia să fie evaluată.

Pe parcursul evaluării atît solicitantul, cît și membrii familiei s-au arătat deschiși, binevoitori, onești și punctuali. Toate cele 10 vizite efectuate de asistentul social la familia M. au fost reușite. Atît soțul, cît și copiii au susținut decizia Mariei exprimîndu-și dorința de a face un bine celor mai triști ca ei. Toți membrii adulți ai familiei și-au dat consimțămîntul de a li se verifica cazierul juridic și de a fi examinați medical. De asemenea, au oferit informații despre două persoane de referință care urmau să-și expună opinia despre familia lor.

Instruirea solicitantului. În cadrul evaluării solicitantul a beneficiat de cursuri de instruire (30 ore). Pe parcursul acestora Maria a fost activă implicîndu-se în discuții, exprimîndu-și și argumentîndu-și poziția față de diverse situații sau exemple din viață. În același timp, s-a insistat ca instruirea primită să fie transmisă de către solicitant membrilor familiei, pentru a cunoaște realitatea serviciului în care vor fi implicați.

Aprobarea solicitantului. În baza informației acumulate în perioada evaluării familiei M., a fost întocmit un raport care a fost prezentat Comisiei de APP. La 15 octombrie 2001 solicitantul a fost aprobat în calitate de asistent parental și a semnat contractul de muncă.

Plasamentul copilului. Potrivit deciziei Comisiei de APP din 30.10.2001, familiei M. i s-a recomandat luarea în plasament de scurtă durată a copilului Șalamov Roman (07.01.1999), de la Casa Municipală Specializată a Copilului. Familia M. a făcut cunoștință cu copilul și cu trecutul acestuia, iar pentru a se stabili un atașament reciproc Roman a fost vizitat de toți membrii familiei. Când AP și ceilalți membri ai familiei au ajuns la concluzia că s-a format un atașament puternic și sunt pregătiți pe deplin să primească copilul în plasament. A fost stabilită data plasării copilului cu familia M. (07.11.2001).

Roman a fost primit cu multă bucurie. Copilul a fost plasat în familie cu diagnosticul laringită cronică. La 30.11.01 Roman, deoarece se afla într-o situație critică, a fost internat la Spitalul Clinic Municipal nr.1. La externare medicul a înștiințat-o pe Maria că Roman trebuie să fie examinat de medic o dată pe lună și că trebuie să respecte o dietă specială, deoarece avea alergii la multe produse alimentare. Sfaturile medicului au fost și sunt respectate de către asistentul parental profesionist. Copilul se îmbolnăvește des, dar AP găsește de fiecare dată ieșire din situație.

Reintegrarea copilului. Pe parcursul plasamentului atât Maria, cât și ceilalți membri ai familiei, participă activ în viața copilului și sunt cointeresați pentru reintegrarea copilului în familia extinsă a lui Roman, părinții biologici aflându-se în detenție. Din momentul plasamentului până în septembrie 2002, AP a depus eforturi pentru ca copilul să aibă contacte directe cu părinții sau buneii. Prin intermediul AS, în luna septembrie 2002, a fost planificată o întâlnire cu mama biologică la penitenciar. După această întâlnire în viața copilului nu au intervenit mari schimbări, el a rămas foarte pasiv. AP, însă, n-a rămas indiferent, știind că Natalia, mama biologică a copilului, se va afla în penitenciar 21 ani. Dimpotrivă, Maria a insistat să i se ofere numărul de telefon al bunicii, pentru a stabili legături cu buneii și a-i păstra și dezvolta identitatea copilului prin contacte indirecte și directe. Dispunând de această informație, Maria i-a contactat pe buneii la începutul lunii octombrie 2002, aceștia arătându-se binevoitori și cointeresați de a se întâlni cu Roman. Prima întâlnire a avut loc la oficiul APP și s-a dovedit a fi de bun augur, deoarece copilul și-a recunoscut buneii. AP a rămas la rîndul său foarte entuziasmat de buneii. Din acel moment între buneii și familia M., inclusiv Roman, s-au format relații pozitive. Se întâlnesc regulat. În prezent aceste întâlniri au loc la oficiul APP, domiciliul familiei M. sau domiciliul bunecilor. Deoarece Roman nu era botezat familia M. împreună cu buneii au decis, în ianuarie 2003, să-l încreștineze.

În concluzie, plasamentul de scurtă durată s-a transformat în plasament de lungă durată. În timpul apropiat reintegrarea lui Roman în familia extinsă nu este prevăzută, deoarece mama copilului în pofida eforturilor depuse de buneii nu a acceptat încă reintegrarea lui Roman în familia lor. Pe viitor, însă, ei declară că vor lua copilul în familia lor cu orice preț. Buneii sunt satisfăcuți și recunoscători familiei M. de grija ce o poartă pentru Roman.

Cu toate că Maria se isprăvește bine cu obligațiile puse în fața ei, ea participă cu mare entuziasm la instruirile desfășurate în cadrul proiectului. Ea propune foarte des teme foarte interesante și utile în munca de AP pentru instruirile ulterioare. A participat cu succes și a rămas satisfăcută de Școala de vară organizată la Vadul-lui-Vodă în anul 2002 pentru familiile de APP și copiii din plasament.

CENTRUL DE PLASAMENT TEMPORAR AL MINORILOR (CPTM)

are drept scop înființarea unui serviciu destinat copiilor străzii care ar oferi îngrijire, reabilitare educațională, psihologică și socială, obiectivul de lungă durată fiind reintegrarea copiilor în familiile lor biologice, integrarea lor socială și prevenirea instituționalizării.

Obiective:

- consolidarea capacității centrului de a oferi copiilor serviciile deja existente, precum serviciile medicale de bază, psihologice și educaționale;
- consolidarea echipelor de asistenți sociali incluși în structura organizatorică a centrului, care

activează în cadrul procesului de reintegrare a copiilor în familiile lor biologice sau de plasare a acestora în sistemul de instruire generală;

- dezvoltarea unei baze de date care ar duce evidența tuturor copiilor-beneficiari ai centrului.

Activitatea Centrului de Plasament Temporar al Minorilor vizează toate categoriile de copii care necesită o intervenție urgentă psiho-educțională, cu excepția celor care necesită asistență medicală de urgență. Copiilor li se pune la dispoziție adăpost, mâncare, o oarecare instruire, asistență medicală și psihologică.

Lipsa, însă, a mijloacelor financiare oferite din partea statului, plus abordarea de tip sovietic a fenomenului copiii străzii a făcut ca serviciile oferite de acest centru care, de altfel, se află în subordinea Ministerului Afacerilor Interne să fie inefficiente.

În acest context, EveryChild a venit cu inițiativa de a modifica Regulamentul instituției participând, totodată, și la elaborarea acestuia.

În 2002, după mai multe discuții și dezbateri, Ministerul de Interne a aprobat noul regulament. Centrul de Triere a Minorilor (cum se numea această instituție) a fost transformat în Centru de Plasament Temporar al Minorilor, acesta schimbându-și, totodată, și funcția - activitatea centrului este centrată, la moment, mai mult pe asistența socială și lucru individual cu copiii.

E necesar de menționat că, schimbările efectuate au condus la demilitarizarea instituției în cauză și, nu mai puțin important, în echipa centrului au fost introduși asistenți sociali care au obligația de a explora orice posibilitate de reintegrare a copiilor străzii în familiile lor biologice, de plasare a lor în familii de asistenți parentali, inclusiv reabilitarea lor socială. Asistenții sociali au fost recrutați și instruiți de către EveryChild. În 2002 ei au beneficiat de un curs de instruire în domeniul acordării asistenței sociale copiilor străzii, desfășurat de un expert din India. În general, întreaga echipă a centrului a beneficiat de instruirii oferite de experți internaționali în domeniul evaluării familiei, sprijinului familial și reintegrării.

Pe lângă aceasta, începând cu anul 2001, EveryChild a finanțat lucrările de reconstrucție a clădirii acestei instituții, care are o vechime de 100 ani, (renovarea fațadei, instalarea ferestrelor cu înlăturarea grațiilor, consolidarea pereților), investițiile depășind cifra de 80 mii \$, bani donați de Uniunea Lucrătorilor din Comunicații din Marea Britanie. Totodată, pentru continuarea și completarea reconstrucției clădirii, CPTM în colaborare cu EveryChild au obținut de la Fondul de Investiții Sociale din Moldova o finanțare adăugătoare în valoare de 70 mii \$. În prezent, lucrările de reparație sunt aproape de finisare, iar darea în exploatare a clădirii este preconizată pentru luna iunie, 2003.

În luna septembrie, 2002, centrul a primit din partea EveryChild, cu contribuția aceluiaș donator - Uniunea Lucrătorilor din Comunicații din Marea Britanie, mai multe articole de valoare esențiale pentru buna activitate a instituției respective.

Capacitatea Centrului de Plasament Temporar al Minorilor este de o 1000 de copii anual, iar în cazul unei finanțări adecvate, aici pot fi adăpostiți zilnic 25-30 de copii. Datele statistice arată o tendință de creștere constantă a numărului copiilor străzii. Drept exemplu poate servi faptul că în ultimii cîțiva ani acest centru a avut anual în plasament 1200-1500 de copii, cifră ce depășește cu mult capacitatea care o are.

REALIZĂRI
2002-2003:

- **Modificarea Regulamentului Centrului de Plasament Temporar al Minorilor cu reformarea respectivă a statutului și principiilor de activitate ale acestei instituții. Formarea și includerea în procesul de activitate a echipei de asistenți sociali. Finalizarea reconstrucției clădirii CPTM.**

Studiu de caz a doi frați plasați în Centrul de Plasament Temporar al Minorilor

Istoricul copiilor. La data de 26.06.02 în CPTM au fost plasați frații Malvina, născută pe data de 21.01.99, și Maxim, născut pe data de 09.03.96, în Strășeni, satul Saca.

Mama copiilor - Claudia, născută pe data de 08.12.59, este originară din județul Chișinău, satul Ghelăuza. Are studii medii incomplete, nu este încadrată în câmpul muncii, este mamă solitară

cu viză de reședință în satul Saca, Strășeni. În baza unui certificat eliberat de primăria comunei Negrești, județul Chișinău, se confirmă faptul că Claudia este originară din satul Saca, însă ea nu locuiește aici de peste 15 ani. Casa părintească a vândut-o demult, nu este înregistrată în registrele de evidență a populației. Afirmă mereu că nu are unde locui și că nu are nici o posibilitate de a-și întreține copiii.

Din momentul plasării copiilor în CPTM, mama acestora și-a vizitat copiii o singură dată. Verificând datele despre mamă s-a constatat că este dată în urmărire generală avînd deschis dosar penal conform articolului 302 - pentru inițierea și organizarea cerșitoriei. Următoarea dată cînd s-a prezentat la CPTM a fost datorită intervenției unui post de televiziune care a pregătit un reportaj despre acești copii. Cînd și-au văzut mama copiii au început să plîngă, fugeau de ea, erau foarte stresați și nici nu știau cum o cheamă. Din discuția cu Claudia am aflat unele informații despre trecutul copiilor. Tatăl natural al fetei este de naționalitate român (lucrător al unei benzinării din Iași), iar tatăl băiatului este rus de naționalitate, originar din Odesa. Mama nu știe nimic despre tații copiilor, iar aceștia, la rîndul lor, nu știu nimic despre existența copiilor.

În anul 2000 Malvina și Maxim au fost plasați timp de o lună de zile la organizația “Salvați Copiii” de unde au fost luați de către mamă, aceasta utilizîndu-și dreptul său asupra copiilor. Ulterior, copiii au ajuns din nou în stradă unde erau impuși să cerșească în zona Clinicii Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Mamei și a Copilului.

La momentul plasării în CPTM, copiii erau foarte retrași, manifestau negativism, iar pe parcursul următoarelor zile comportamentul lor era determinat de un atașament nesigur față de cei din jur.

Problemele depistate:

- subnutriție;
- delăsare psiho-pedagogică;
- abuz fizic și emoțional;
- abandon.

Planul de intervenție:

- crearea condițiilor pentru respectarea unui regim alimentar adecvat;
- plasarea copiilor într-o instituție de învățămînt preșcolar;
- crearea unui climat plin de afecțiune, care i-ar ajuta pe copii să depășească și să minimalizeze deprinderile negative acumulate anterior;
- identificarea unei posibilități de plasare, o alternativă familiei naturale.

Măsurile întreprinse:

- copiii au fost luați la evidența medicului din sectorul Centru, evoluția sănătății lor fiind ținută sub supraveghere;
- copiii au început să frecventeze grădinița nr. 80 “Ghiocel”, de tip sanatorial, în grupe de categorii pe vîrste. Pe tot parcursul perioadei au fost însoțiți de către un asistent social din CPTM.

Pentru a determina viitorul acestor copii era nevoie de obținerea hotărîrii judecătorești privind retragerea drepturilor părintești ale mamei. După care s-a început pregătirea actelor necesare pentru plasarea copiilor cu o familie de asistență parentală profesionistă, familie adoptivă sau familie extinsă). Maxim și Malvina au fost transferați la Centrul “Așchiuța” al organizației “Salvați Copiii” care se va ocupa în continuare de plasamentul acestora într-o familie alternativă.

CENTRUL DE ZI PENTRU COPII CU DISABILITĂȚI

are drept scop crearea și dezvoltarea unui nou serviciu destinat copiilor cu disabilități care să le ofere îngrijire pe timp de zi, educație, reabilitare medicală și socială, obiectivul de lungă durată fiind integrarea acestor copii în societate.

Obiective:

- a dezvolta la nivel de județ un centru de zi durabil pentru copiii cu disabilități, avînd drept scop integrarea lui în gama de servicii existente în acest domeniu la nivel național și județean;
- a promova acest model de serviciu pentru îngrijire pe timp de zi a copiilor cu disabilități cu scopul incorporării lui în politica socială a Guvernului;
- a contribui la dezvoltarea nivelului de conștientizare al autorităților guvernamentale, în particular, și a comunității, în general, privind necesitățile și drepturile copiilor cu disabilități;
- a dezvolta capacitatea familiilor care au copii cu disabilități de a îngriji de ei acasă și a înființa un grup de autosusținere a părinților acestor copii;
- a crea condițiile necesare care ar permite copiilor cu disabilități să-și realizeze potențialul lor fizic, emoțional și intelectual, precum și să-și dezvolte aptitudini pentru viața independentă.

Centrul de Zi pentru Copii cu Disabilități a fost deschis în Cahul la 12 septembrie, 2002. Decizia de a crea o asemenea instituție a fost luată în urma unor evaluări a situației copiilor din județul Cahul, efectuate de EveryChild în colaborare cu UNICEF, care au identificat, între altele, numărul mare al copiilor cu disabilități. S-a constatat că părinții acestor copii pentru a putea să se angajeze în câmpul muncii, de cele mai multe ori, recurg la pasarea lor în instituții rezidențiale sau îi lasă nesupravegheați și nestimulați acasă. Pe de altă parte, familiile care nu vor să-și plaseze copiii în instituții îi duc la grădiniță, unde procesul educațional nu corespunde necesităților de dezvoltare. În cadrul evaluării, mai mulți părinți și-au exprimat dorința de a-și lua copiii din instituții în cazul în care ar exista vreun serviciu social de zi.

În acest context, centrul de zi a fost considerat modelul cel mai eficient atât în prevenirea instituționalizării copiilor cu disabilități, cît și a facilitării reintegrării în sinul familiilor biologice a copiilor deja instituționalizați. Autoritățile locale din Cahul au acordat spațiul necesar, iar EveryChild și UNICEF, la rîndul lor, au oferit fonduri pentru renovarea și reconstruirea clădirii respective. În afară de aceasta, EveryChild a recrutat și instruit echipa centrului utilizînd experiența și profesionalismul consultanților tehnici din Marea Britanie pe care îi are la dispoziție.

Direcțiile principale de activitate:

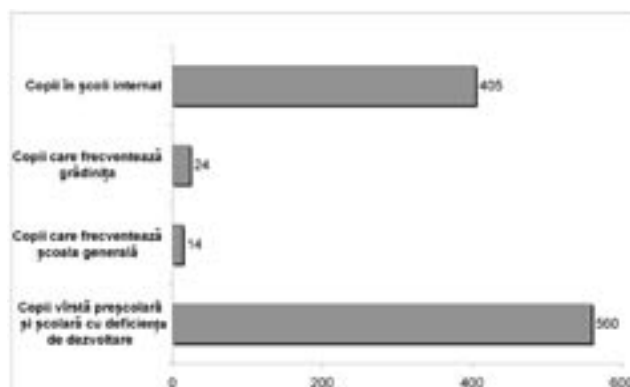
- identificarea și evaluarea copiilor cu disabilități din județul Cahul;
- facilitarea accesului acestor copii la învățămîntul primar;
- acordarea asistenței medicale -îngrijire medicală și terapie de reabilitare;
- instruirea părinților și a personalului privind modalitățile de asistență acordată copiilor cu nevoi speciale;
- asistență socială;
- consiliere juridică;
- elaborarea bazei de date.

De remarcat că, la inițiativa Consiliului Național pentru Protecția Copilului în ziua deschiderii centrului a fost organizat un seminar cu tematica - Dezvoltarea serviciilor alternative destinate copiilor în dificultate, unde au fost prezentate practicile pozitive implementate în acest domeniu de către EveryChild și UNICEF.

În județul Cahul, EveryChild activează din anul 1999, perioadă în care a implementat proiectele Sprijin familial și reintegrare, ECHO și APP.

- Potrivit statisticilor, în județul Cahul sunt circa 560 copii de vîrstă școlară și preșcolară cu dizabilități grave. Din aceștia doar 14 sunt încadrați în școlile de cultură generală și 24 în instituțiile preșcolare, pe cînd 405 copii sunt îngrijiți în școlile speciale din Crihana-Veche, Cuza-Vodă și Cahul. La moment, de serviciile Centrului de Zi pentru Copii cu Dizabilități beneficiază zilnic în mediu cîte 46 copii.

Figura 4. Centrul de zi Cahul.

Studiu de caz al unui copil beneficiar al Centrului de zi din Cahul

Identificarea cazului: Copilul Forțu Nătălița, a.n. 1998, este invalid de gradul I cu diagnoza infirmitate motorie cerebrală, tetrapareză spastică. Din cauza bolii feteița, pînă la vîrsta de 4 ani și 6 luni, nu a frecventat grădinița fiind îngrijită acasă de mamă și bunei.

Evaluarea cazului: Familia Forțu este o familie incompletă formată din 2 persoane: mamă și copil. Mama copilului – Forțu Natalia, este originară din satul Manta, județul Cahul, și provine dintr-o familie de țărani cu 4 copii. Deși Natalia a născut-o pe Nătălița la vîrsta de 15 ani, părinții nu au încetat să-și susțină fiica. Tatăl copilului, Neagu Veaceslav, a părăsit familia înainte ca feteița să se nască. Unul din motivele bolii pe care o are Nătălița, inclusiv faptul că s-a născut prematur, ar putea fi faptul că în perioada gravidității mama a fost permanent abuzată fizic de către tatăl copilului. Veaceslav nu se interesează de soarta copilului. Natalia a stat pînă acum cu feteița acasă trăind din pensia copilului de 65 de lei. În prezent, ea este angajată în calitate de croitoreasă la fabrica de confecții din Cahul. Este nevoită să lucreze 14 ore pe zi pentru a-și întreține familia, a procura medicamentele necesare pentru tratamentul neurologic de care are nevoie fiica ei – feteița necesită tratament permanent, inclusiv o intervenție chirurgicală a membrelor inferioare. Cea mai mare dorință a mamei este de a-și integra copilul în societate.

În urma evaluării făcute de asistentul social și expertul EveryChild din Olanda, care a lucrat timp de două luni la acest centru, Nătălița a fost inclusă în lista copiilor acceptați pentru a a frecventa Centrul de Zi pentru Copii cu Dizabilități din Cahul.

Progresul înregistrat: După o perioadă de frecventare a CZ, lucrătorii acestei instituții au constatat un șir de schimbări în dezvoltarea copilului - feteița a început să țină cu mîna dreaptă obiecte mici, să comunice cu copiii din centru și specialiștii. Cu toate acestea Nătălița are nevoie de o intervenție chirurgicală la membrele inferioare, lucru deocamdată imposibil datorită faptului că mama nu dispune de banii necesari.

SPRIJINIREA STRUCTURILOR LOCALE DE PROTECȚIE A DREPTURILOR COPIILOR

are scopul de a crea și consolida capacitatea de dezvoltare a structurilor pentru protecția drepturilor copiilor la nivel local și, totodată, de a promova extinderea lor în toată țara.

Obiective:

- a consolida capacitatea structurii de protecție a drepturilor copiilor în dezvoltarea, implementarea și livrarea serviciilor sociale destinate copiilor și familiilor în situații de risc;
- a promova Direcția de protecție a drepturilor copiilor, în calitate de structură eficientă și capabilă de a sprijini a copiii și familiile lor;
- a promova calitatea serviciilor disponibile pentru copii și familiile lor.

Direcția pentru protecția drepturilor copiilor (DMPDC) este o organizație guvernamentală locală nouă, creată la nivelul autorității publice locale pentru a sprijini copiii și familiile în dificultate. Prima structură de acest gen a fost înființată la inițiativa EveryChild, în 1997, în cadrul mun. Chișinău, iar la începutul anului 2002, cu susținerea Consiliului Județean Cahul și aprobarea Guvernului RM, a fost deschisă a doua Direcție de protecție a drepturilor copiilor din republică. În Ungheni, acest proiect este implementat începând cu august 2002, în colaborare cu UNICEF și secțiile pentru protecția drepturilor copiilor și de asistență socială din cadrul Consiliului Județean Ungheni.

Dacă la început DMPDC din Chișinău a avut ca partener în implementarea serviciilor sociale alternative destinate copiilor doar EveryChild-ul, cu care a și implementat, de altfel, primele servicii de acest gen în mun. Chișinău, atunci astăzi, lucru care ne bucură, DMPDC Chișinău are ca parteneri peste 20 de ONG-uri locale și internaționale cu care dezvoltă o gamă largă de servicii sociale precum: centre pentru tineret, centre pentru copii cu dizabilități fizice și mintale, centre pentru copiii străzii, programe postinstituționalizare etc.

Direcția de protecție a drepturilor copiilor din Cahul dezvoltă, la rândul ei, o strategie de succes în domeniul implementării serviciilor alternative pentru copiii și familiile din județ aflate în situații de risc. Este vorba de serviciile sociale promovate de EveryChild - sprijin familial, reintegrare și asistență parentală profesionistă. De altfel, includerea echipei de asistenți sociali care au activat în cadrul programelor EveryChild în structura Direcției a fost esențială pentru continuarea implementării acestor servicii. Mai mult, în cadrul Direcției au fost extinse alte două proiecte a EveryChild: Centrul de Zi pentru Copii cu Dizabilități, conceput ca instituție principală de recuperare medicală și socială a copiilor cu nevoi speciale din întregul județ, precum și ca centru de instruire pentru părinți în domeniul îngrijirii acestor copii (proiect implementat în colaborare cu UNICEF), și Baza de date care include colectarea informației despre copiii și familiile care necesită sprijin social din partea statului.

În Ungheni, în rezultatul unei colaborări fructuoase între partenerii antrenați în implementarea proiectului în doar șase luni a fost înființat un serviciu integrat de asistență socială centrat pe copil și bazat pe familie. Au fost angajați șapte asistenți sociali care împreună cu specialiștii din domeniu promovează și dezvoltă servicii alternative instituționalizării. Iar, la moment, activitățile ce țin de sprijinul familial și prevenirea instituționalizării copiilor, dezinstituționalizarea copiilor și reintegrarea lor în familiile biologice, implementarea Serviciului de asistență parentală profesionistă sunt în plină desfășurare.

EveryChild continuă să ofere echipelor tuturor acestor structuri asistență tehnică în domeniul livrării serviciilor promovate. Or, consolidarea capacității acestor direcții este de o importanță majoră în procesul de asigurare a unui nivel înalt de durabilitate a proiectelor noastre, acest lucru permițându-ne, de altfel, să implementăm alte noi servicii, în dependență de necesitățile copiilor și familiilor, și să promovăm practicile pozitive în rândul altor autorități locale.

E necesar de remarcat că crearea structurilor locale de protecție a copiilor constituie una din practicile pozitive implementate de EveryChild și preluate ulterior de către stat.

REALIZĂRI
2002-2003:

- Extinderea în republică a structurilor de protecție a drepturilor copiilor: crearea Direcției pentru protecția drepturilor copiilor la Cahul, consolidarea capacității structurilor existente în acest domeniu în județul Ungheni.

DEZVOLTAREA BAZEI DE DATE

are drept scop elaborarea, implementarea și extinderea unei metode de monitorizare a serviciilor de protecție a copilului și familiei, precum și eficientizarea procesului de livrare a serviciilor respective.

Obiective:

- a colecta, păstra și accesa rapid informația despre familiile și copiii înregistrați la Direcțiile de protecție a drepturilor copiilor;
- a elabora structura necesară pentru obținerea datelor statistice cu informații complete privind numărul de familii care necesită ajutor social urgent, problemele majore cu care acestea se confruntă și tipul de intervenție necesar;
- a analiza informația colectată și a o utiliza ca un instrument de lobbyism în rândul autorităților centrale cu scopul elaborării la nivel național a unei politici sociale în dependență de necesitățile acestor copii și familii.

Baza de date a fost implementată pentru prima dată în mun. Chișinău anul 2000. Ea a început să funcționeze după o testare experimentală de trei luni în care au fost efectuate unele modificări în structura și interfața acesteia respectându-se doleanțele utilizatorilor astfel, încât aceasta să fie, pe cât e posibil, accesibilă pentru ei. Plus la aceasta, în Chișinău a fost instalată o rețea de calculatoare care unește sectoarele municipale și permite accesarea și controlul centralizat al informației.

În anul 2002 baza de date a EveryChild a fost extinsă și implementată în alte două localități- Cahul și Tiraspol. La Cahul acest proiect a fost implementat cu scopul dimensionării impactului sărăciei asupra familiei, la moment baza de date fiind utilizată în cadrul Direcției pentru protecția drepturilor copiilor a Consiliului Județean Cahul.

La Tiraspol baza de date a fost implementată conform particularităților legislației Transnistriei și cu unele modificări structurale care permit colectarea și păstrarea informației în limba rusă.

Acest proiect a fost dezvoltat pentru colectarea informației și profilarea familiilor în situații de risc în scopul facilitării și eficientizării activității lucrătorilor sociali în evaluarea acestor familii. Este un program cu drepturi de autor deținute de EveryChild Filiala din Moldova și este oferit gratuit structurilor de protecție a drepturilor copiilor, cu înțelegerea că vor folosi acest program pentru activitățile asociate cu Serviciul de sprijin familial.

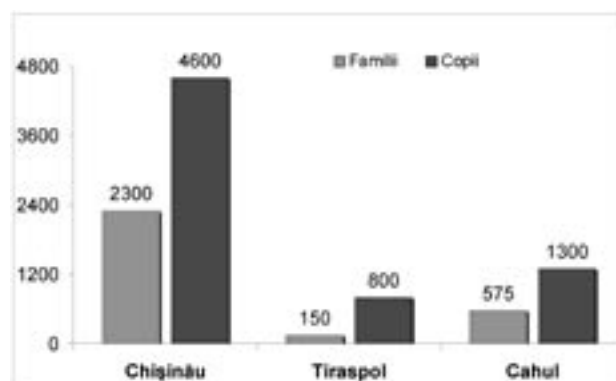
În perspectivă, în cadrul acestui proiect, se mai prevede structurarea unor rapoarte după criterii adiționale, în funcție de cerințele utilizatorilor.

REALIZĂRI 2002-2003:

Extinderea și implementarea bazei de date la Cahul și Tiraspol. Pe baza informației colectate a fost elaborat un modul adițional pentru obținerea datelor statistice din baza de date.

- La momentul actual în baza de date a DMPC Chișinău au fost introduse mai mult de 2300 familii și 4600 de copii
- La Cahul – 575 familii și 1300 copii
- La Tiraspol - 150 familii și 800 copii

Figura 5. Completarea BD

INSTRUIREA PEDAGOGILOR ORGANIZATORI DIN CADRUL DIRECȚIEI MUNICIPALE CHIȘINĂU PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR COPIILOR

are drept scop consolidarea capacității echipei acestei structuri în identificarea, evaluarea și susținerea familiilor și copiilor în dificultate, avînd drept finalitate o colaborare mai strînsă între serviciile sociale destinate copiilor și familiilor existente în toate sectoarele municipiului Chișinău.

Obiective:

- a aprofunda nivelul de cunoștințe și aptitudini profesionale în domeniul asistenței sociale ale echipei de pedagogi organizatori, cu implicarea lor directă în lucrul cu familiile și copiii în situații de risc;
- a implica în instruire facultățile de asistență socială din cadrul instituțiilor de învățămînt superior din Moldova;
- a stabili relații de colaborare între echipa de asistenți sociali și cea de pedagogi organizatori în procesul de livrare a serviciilor destinate familiilor și copiilor.

În cadrul acestui proiect sunt instruiți și familiarizați cu abilitățile necesare în domeniul asistenței sociale 50 de pedagogi, angajați ai Direcției pentru protecția drepturilor copiilor a mun. Chișinău. Ideea este că acești pedagogi lucrează în cluburile pentru minori din mun. și sunt persoanele care cunosc cel mai bine situația copiilor și familiilor din sector. Or, din cauza lipsei cunoștințelor în domeniul asistenței sociale ei nu pot oferi ajutorul necesar copiilor în dificultate. Inițierea lor în ceea ce înseamnă asistența socială le permite să identifice copiii și familiile în situații de risc, pentru a-i recomanda, ulterior, echipei de asistenți sociali din cadrul Direcției municipale pentru protecția drepturilor copiilor. Mai mult decît atît, este prevăzută implicarea lor activă în evaluarea și acordarea ajutorului direct copiilor și familiilor în dificultate.

Acești pedagogi au beneficiat deja de patru cursuri de instruire oferite de EveryChild, ultimul a fost organizat în luna aprilie 2002 și a constituit, de fapt, o nouă etapă în procesul de instruire: programul de instruire, de această dată, a fost diversificat și a inclus concomitent partea teoretică și practică, inclusiv aspecte privind elaborarea unor proiecte mici cu aplicarea ulterioară în practică. La momentul actual, în baza unei analize a necesităților celor incluși în acest program, este în proces de elaborare etapa a doua a acestei instruirii.

Proiectul de instruire a pedagogilor organizatori din cadrul Direcției mun. Chișinău pentru protecția drepturilor copiilor a fost lansat în februarie 2001, cu un curs de instruire ce viza consolidarea capacității profesionale a pedagogilor, în scopul identificării copiilor și familiilor în situații de risc, precum și participarea lor, alături de asistenții sociali, la evaluarea familiilor. Proiectul a oferit echipei, pentru o perioadă de un an, oportunități de instruire în domeniul conceptelor de ordin general ale asistenței sociale. Cursurile de instruire au fost ținute de experți britanici și au fost desfășurate în colaborare cu profesori universitari de la facultatea de asistență socială a Universității Pedagogice de Stat din Bălți.

REALIZĂRI 2002-2003:

- Consolidarea capacităților profesionale ale pedagogilor organizatori în contextul acumulării unor noi deprinderi în domeniul asistenței sociale acordate copiilor în dificultate.

GRANTURI

PROGRAMUL "PARTENERIATE ÎN ASISTENȚA SOCIALĂ ȘI OCROTIREA SĂNĂTĂȚII", FINANȚAT DE BIROUL DIN MOLDOVA AL DFID (DEPARTAMENTUL PENTRU DEZVOLTARE INTERNAȚIONALĂ AL MARII BRITANII)

are drept scop consolidarea capacității Direcției municipale pentru protecția drepturilor copiilor de a oferi servicii sociale de înaltă calitate, precum și de a influența politica și legislația națională privind sprijinul acordat familiei și protecției copilului.

Obiective:

- a îmbunătăți / facilita accesul experților care oferă servicii sociale destinate copilului la informația privind ultimele metode de asistență socială aplicate în regiune și în întreaga Europă;
- a înființa o rețea regională de experți și un sistem de schimb de informații privind livrarea serviciilor destinate copilului și familiei;
- a analiza și promova la nivel național abilitățile și cunoștințele însușite, asigurând incorporarea lor în politica socială națională;
- a contacta factorii de decizie și cei politici pentru a facilita coordonarea problemelor copilului și familiei la nivel interdepartamental, a implementa Strategia cu privire la protecția socială a copilului și familiei;
- a dezvolta o strategie de conlucrare cu mass-media având ca scop promovarea practicilor de succes în domeniul ocrotirii copilului și ridicarea nivelului de conștientizare a publicului larg în ceea ce privește problemele copilului și familiei;
- a consolida dezvoltarea capacităților de promovare și lobbyism a comunităților, incluzând părinții, copiii, asistenții sociali și ONG-urile locale.

Implementarea serviciilor sociale alternative destinate copilului în dificultate oferă R. Moldova o oportunitate vitală în contextul reducerii ratei de instituționalizare a copiilor în instituțiile de stat. Interesul experților din domeniu și, chiar, al factorilor politici este foarte mare. Deși o parte din autoritățile locale și-au exprimat deja dorința de a implementa aceste servicii, deocamdată lipsa cunoștințelor și experienței în domeniu nu le permite realizarea acestor intenții. DMPDC Chișinău, de exemplu, livrează servicii sociale de alternativă de aproape trei ani, cu toate acestea echipa acestei instituții nu a avut posibilitatea de a contacta alți practicieni și factori politici din regiune și Europa cu care să abordeze problemele cu care se confruntă în domeniul în care activează.

Programul "Parteneriate în asistența socială și ocrotirea sănătății", finanțat de DFID și implementat de EveryChild în colaborare cu Direcția municipală Chișinău pentru protecția drepturilor copiilor, vine să ofere, pe de o parte un șir de activități de instruire cum ar fi conferințe, vizite de studiu, mese rotunde, seminare. Sunt publicate materiale referitor la strategia de reorganizare și dezvoltare a serviciilor focalizate pe ocrotirea familiei și copilului. Iar pe de altă parte, vine să identifice și să stabilească contacte cu factorii de decizie și cei politici cu scopul de a facilita reforma sistemului de protecție a copilului în întreaga țară.

La finele lunii iulie, 2002, în cadrul acestui proiect, la una din bazele de odihnă de la Vadul-lui-Vodă, un grup format din 15 asistenți parentali profesioniști, împreună cu copiii luați în plasament și cei bio-

logici, din municipiile Chișinău, Cahul și Ungheni, au fost familiarizați timp de o săptămână, alături de specialiștii în protecția copilului și asistenții sociali care activează în cadrul proiectului de APP, cu noi metode de asistență parentală. În toamna aceluiași an a fost organizată o Conferință Internațională cu genericul "Parteneriate în dezvoltarea serviciilor de alternativă pentru familii și copii în situații de risc". Pe parcursul a 3 zile experți în protecția drepturilor copilului și asistență socială din Albania, Bulgaria, Cosovo, Georgia, Kyrgyzstan, Marea Britanie, România, Rusia, SUA și Ucraina au abordat, în cadrul atelierelor de lucru și sesiunilor în plen, probleme ce țin de dezvoltarea sistemului de protecție a copiilor la nivel regional, național și local, dezinstituționalizarea și prevenirea abandonului și plasării copiilor în instituții de profil, copiii străzii - reabilitarea socială și integrarea lor în societate, dezvoltarea Serviciului de asistență parentală profesionistă în Republica Moldova și în țările din regiune.

În general, majoritatea activităților stipulate în proiect sunt adresate, în particular, ridicării nivelului de cunoștințe și aptitudini ale specialiștilor și asistenților sociali încadrați în implementarea Proiectului de asistență parentală profesionistă și alte servicii de alternativă, implementate de EveryChild. Totodată, se urmărește consolidarea echipei și ridicarea capacității de livrare a Serviciului de APP atât de important pentru copiii privați de îngrijirea părintească.

Experiența căpătată în urma acestor activități este replicată la nivel național influențând, astfel, dezvoltarea unei politici sociale integrate în cadrul politicii sociale în domeniul protecției copilului și contribuind la incorporarea noilor servicii sociale în politica socială promovată de Guvern. Mai mult decât atât, acest proiect contribuie și la ridicarea conștientizării publicului larg privind problemele copiilor și familiilor în militarea și lobbyismul din partea comunității căreia aparțin, prin promovarea activă a rezultatelor APP în rândul autorităților locale și centrale, ONG-urilor locale și internaționale, nu fără concursul, evident, al mass-media.

Miza finală este ca Serviciul de asistență parentală profesionistă implementat în Chișinău să servească drept model la nivel național atât în ceea ce privește legislația, cât și practica pozitivă.

PROIECTUL "CONSOLIDAREA SERVICIILOR DE SPRIJIN FAMILIAL FORMAL ȘI NEFORMAL ÎN TIRASPOL " FINANȚAT DE AGENȚIA ELVEȚIANĂ PENTRU DEZVOLTARE ȘI COOPERARE

are scopul de a promova în partea stângă a Nistrului servicii de protecție a copiilor axate pe familie, adoptându-le drept model principal de îngrijire a copiilor în dificultate.

Obiective:

- a consolida capacitatea familiilor și comunității de a îngriji de proprii copii;
- a consolida angajamentul politic și profesional al organelor de conducere față de familie, abordând protecția copilului la nivel interdepartamental;
- a consolida capacitatea partenerilor din cadrul administrației locale în oferirea serviciilor, prin sprijinirea în exercitarea drepturilor și obligațiilor lor rezultate din procesul de descentralizare;
- a analiza și promova practicile de succes în rândul autorităților locale;
- a îmbunătăți calitatea serviciilor destinate copiilor vulnerabili și familiilor promovând altele noi;
- a lansa și a îmbunătăți criteriile de evaluare și prevenire a instituționalizării copiilor și a promova dezinstituționalizarea;
- a ridica gradul de sensibilizare a publicului larg față de noile strategii și practici focalizate pe protecția socială a copilului în cadrul familiei.

Proiectul "Consolidarea serviciilor de sprijin familial formal și neformal în Tiraspol" a fost desfășurat în Tiraspol în perioada decembrie 2001 - decembrie 2002.

Necesitatea acestui proiect, pe de o parte, s-a înscris în contextul în care o bună parte din copiii insti-

tuționalizați din această localitate locuiesc în instituții rezidențiale unde condițiile de trai nu corespund necesităților lor de dezvoltare fizică, intelectuală și emoțională; în majoritatea din aceste instituții nu sunt respectate drepturile copiilor, iar necesitățile lor nu sunt satisfăcute în totalitate; în cazul copiilor privați, temporar sau permanent, de îngrijirea părintească nu există alte alternative decât instituționalizarea.

Pe de altă parte, chiar dacă EveryChild promovează la nivel local servicii de protecție a copilului bazate pe îngrijire în sînul familiei, prin înființarea la nivel municipal a unor modele de servicii descentralizate, practice și replicabile destinate copiilor și familiilor în dificultate (Serviciile sprijin familial și reintegrare sunt desfășurate cu succes în această localitate mai bine de 3 ani) - numărul copiilor instituționalizați continuă să fie în creștere. Asta și datorită faptului că sistemul de prevenire a instituționalizării se află, abia, în perioada embrionară de constituire.

În rezultatul implementării proiectului “Consolidarea serviciilor de sprijin familial formal și neformal în Tiraspol” au fost înregistrate mai multe efecte pozitive atît asupra grupurilor țintă, cît și în cadrul activității Fondului “Familie pentru copii”, filială a EveryChild în Tiraspol.

Schimbările pozitive înregistrate în cadrul familiei:

- îmbunătățirea stării sănătății copiilor;
- îmbunătățirea condițiilor de trai;
- îmbunătățirea situației financiare a familiilor;
- conștientizarea necesității de a schimba atitudinea față de viață.

Schimbările înregistrate în cadrul activității Fondului “Familie pentru copii”:

- a crescut profesionalismul echipei lucrătorilor sociali;
- a fost consolidată autoritatea Fondului “Familie pentru copii” în rîndul organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale din regiune;
- s-a consolidat cooperarea interdepartamentală dintre structurile guvernamentale de resort și organizație;
- au fost stabilite relații cu întreprinderile locative municipale, “Asociația psihiatrilor” ș.a.;
- a fost aprofundată colaborarea cu Direcția educație, Ministerul Sănătății și Protecției Sociale, Spitalul Republican pentru Copii.

Beneficiul direct al administrației de la Tiraspol constă în perfecționarea abilităților de susținere a familiei - Serviciul sprijin familial urmează a fi integrat în cadrul structurilor de stat din domeniu. Totodată, administrația va utiliza baza de date creată în cadrul proiectului pentru elaborarea analizelor sociale.

Mai e necesar de remarcat că, pe parcursul activității proiectului “Consolidarea serviciilor de sprijin familial formal și neformal în Tiraspol” finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare a fost format un grup de suport mutual al părinților care încearcă în situații dificile să se ajute reciproc. De altfel, acest grup a servit drept bază și pentru crearea unui alt serviciu social - consilierea familiei.

Masa rotundă organizată în cadrul proiectului a facilitat integrarea ONG-urilor și ridicarea nivelului colaborării lor cu autoritățile guvernamentale. Această activitate a condus la formarea Consiliului organizațiilor neguvernamentale din domeniul protecției sociale și a rețelei ONG-urilor care activează în domeniul protecției sociale a copilului.

REZULTATE:

- au fost susținute 19 familii în care exista riscul ca unul sau mai mulți copii să fie instituționalizați;
- au fost susținute 26 familii care locuiau în condiții de trai foarte sărace;
- au fost susținute 35 familii în care copiii necesitau îngrijire medicală specială.

Studiu de caz al unui copil beneficiar al Serviciului sprijin familial și al proiectului "Consolidarea serviciilor formale și neformale în Tiraspol"

Istoricul copilului. Catia Timoșca este o fetiță născută la 16.09.01. Diagnosticul stabilit de către medici este afecțiune organică a sistemului nervos central. Patologia fetei a fost descoperită la naștere, în maternitate. Catia a fost luat la evidență la Spitalul pentru Copii din localitate. Pediaterul, neuropatologul și medicul de sector vizitau regulat familia respectivă. Însă, pentru ameliorarea stării sănătății acestui copil era nevoie de examinarea și tratarea copilului la Clinica Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Mamei și a Copilului. Evident, acest lucru era imposibil - mama Catiei nu dispunea de posibilități financiare.

Statutul familiei. Mama copilului - Svetlana, este mamă solitară. Părinții ei au refuzat să-și ajute fiica, odată ce are un copil cu dizabilități. Tânără mamă a fost nevoită să treacă cu traiul la niște rude, unde locuiește până în prezent. Deși rudele nu erau prea asigurate din punct de vedere material, oricum au încercat să-i ofere un oarecare sprijin. Cu toate acestea, Svetlana s-a confruntat cu serioase probleme financiare, deoarece copilul avea nevoie de o permanentă susținere. Pe parcurs, din cauza că familia nu beneficia de nici un ajutor din partea statului, situația s-a complicat și mai mult. Pentru a fi ajutată Svetlana trebuia să-și perefecțeze actele care să confirme dizabilitatea copilului ei (certificat de dizabilitate).

Suportul acordat. Cazul respectiv a fost identificat de lucrătorii sociali din cadrul proiectului. Familia a fost acceptată și inclusă în Proiectul de sprijin familial al EveryChild. Lucrătorii sociali au elaborat planul privind acordarea sprijinului familial care includea, între altele, facilitarea perfectării certificatului de dizabilitate și a obținerii indemnizației pentru copil. În cadrul proiectului familia a fost susținută moral, social și financiar. Odată cu obținerea ajutorului din partea statului și a includerii în proiectul de Sprijin familial, toate documentele au fost perfectate, iar situația financiară a familiei a fost îmbunătățită. Lucrătorii sociali au descoperit golul existent în relațiile dintre Sveta și părinții ei. Ei s-au întâlnit cu bunica Catei și mama Svetei cu scopul de a o convinge să-și schimbe atitudinea față de copil. În perioada cât familia s-a aflat în proiect relațiile dintre Svetlana și mama ei s-au îmbunătățit treptat. La moment, cele două femei comunică între ele, bunica își vizitează nepoata și își ajută fiica.

În noiembrie 2002 această familie a fost inclusă și în cadrul proiectului SDS pentru a i se acorda suport medical. Copilul a fost îndreptat pentru examinare și tratament la Clinica Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Mamei și a Copilului din Chișinău. Medicii de aici au reconfirmat diagnosticul inițial și au recomandat trecerea unui curs adițional de tratament la domiciliu, sub supravegherea medicului neuropatolog. Au fost procurate medicamentele necesare și a fost efectuat cursul de tratament corespunzător.

Progresul înregistrat.

Starea sănătății copilului după tratament s-a îmbunătățit, convulsiile s-au redus, iar activitatea motorică a copilului a crescut. Copilul are un comportament mult mai activ. Din păcate însă, din cauza severității bolii, nu există nici o posibilitate de a trata complet acest copil.

PROIECTUL "DEZVOLTAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE COPIILOR ȘI FAMILIILOR ÎN SITUAȚII DE RISC DIN JUDEȚUL UNGHENI", FINANȚAT DE UNICEF MOLDOVA

are drept scop promovarea îngrijirii copiilor în sinul familiei prin înființarea la nivel local a unor modele lucrate practice și implementarea serviciilor sociale de alternativă pentru copii și familii în situații de risc.

Obiective:

- a înființa în județul Ungheni un serviciu integrat de asistență socială centrat pe copil și familie;
- a reduce numărul copiilor instituționalizați și a mări numărul celor ieșiți din instituții pentru a se reuni cu familiile lor biologice sau pentru a fi plasați în familii de asistență parentală;

- a promova dreptul copiilor de a crește în sînul familiei cu includerea acestuia spre aplicare în legislația națională cu privire la protecția drepturilor copiilor.

Proiectul „Dezvoltarea serviciilor sociale destinate copiilor și familiilor în situații de risc din județul Ungheni”, finanțat de UNICEF și implementat de EveryChild, a fost lansat în august 2002. Durata de implementare a acestuia este de 2 ani.

În rezultatul unei colaborări fructuoase între partenerii proiectului - Consiliul Județean Ungheni, UNICEF Moldova și EveryChild Filiala din Moldova, la Ungheni a fost înființat un serviciu integrat de asistență socială centrat pe copil și bazat pe familie. Unitățile de bază care implementează serviciile propuse de proiect sunt Direcția județeană asistență socială și Secția județeană pentru protecția drepturilor copilului.

Ca rezultat, au fost angajați șapte asistenți sociali care, împreună cu specialiștii din domeniu, vor promova și dezvolta servicii alternative instituționalizării. Totodată, aceștia, alături de alți specialiști în domeniu, beneficiază și de un șir de instruiți. De remarcat că, în procesul de instruire au fost implicați manageri de departamente din teritoriu, activitatea cărora are tangență cu asistența socială pentru copii și familii.

În cadrul proiectului, la moment, se desfășoară următoarele activități:

- sprijin familial și prevenirea instituționalizării copiilor;
- dezinstituționalizarea copiilor care, la moment, se află în îngrijirea statului și reintegrarea lor în familiile biologice, în cazul în care acest lucru este posibil;
- prestarea serviciilor bazate pe îngrijirea în sînul familiei, precum ar fi Asistența parentală profesionistă.

La moment, în Ungheni, Serviciul de asistență parentală profesionistă se află în stadiu de implementare. Campania de publicitate este în plină desfășurare, iar o parte din solicitanții la postura de asistent parental se află în proces de evaluare și instruire. În cadrul acestei campanii materialele publicitare editate cu suportul UNICEF sunt distribuite locuitorilor județului, în timpul prezentării proiectului, solicitanților și altor persoane interesate de acest serviciu sau sunt afișate în locurile publice (prefectură, primării, spitale, școli, gara auto, gara feroviară, oficiul forței de muncă etc.) În presa locală (TV și ziar) sunt difuzate, de asemenea, materiale publicitare la această temă. Prin aceste acțiuni, pe lângă publicitate, se mai urmărește și familiarizarea comunității cu posibilitățile alternative de a proteja copiii în situații de risc.

E necesar de remarcat că, la mai bine de jumătate de an de la implementarea acestui proiect, în județul Ungheni au beneficiat de suport financiar și material cca. 140 de copii din 48 de familii social defavorizate, iar 5 copii aflați în instituții rezidențiale au fost reintegrați în familiile lor biologice.

Succesul proiectului a devenit evident grație consolidării capacității de lucru în echipă, și datorită implicării, cu delegarea responsabilităților, a reprezentanților altor domenii de activitate. Aceștia din urmă, aducînd un aport considerabil la formarea unei politici adecvate în domeniul protecției copilului prin aplicarea lor în practică.

REZULTATE:

- au fost susținute 48 familii cu 148 copii, au fost reintegrați 5 copii; a fost inițiată implementarea Serviciului de asistență parentală profesionistă.

Studiu de caz al unei familii beneficiare a proiectului “Dezvoltarea serviciilor sociale destinate copiilor și familiilor în situații de risc din județul Ungheni”

Identificarea cazului: Tilică Gabriela, anul nașterii 17.12.2002, a fost plasată temporar la Centrul de Plasament din orașul Chișinău din cauza lipsei la domiciliu a condițiilor necesare pentru îngrijirea, întreținerea și dezvoltarea adecvată vârstei sale.

Gabriela s-a născut cu viciu cardiac congenital, plus aberație cromosomială Prade-Willi. De asemenea, copilul suferă de encefalopatie perinatală și reținere în dezvoltare.

Evaluarea cazului. Mama Gabrielei - Tilică Elena, a.n. 1981, este mamă solitară, fără loc de muncă. În perioada cît Gabriela s-a aflat la Centrul de Plasament, Elena a muncit în calitate de lucrătoare sezonieră în comuna Pîrlița. Nu are posibilități pentru a-i oferi fiicei sale minimum de îngrijire, nu își cunoaște drepturile – pînă în prezent nu a beneficiat de nici un ajutor financiar sau material din partea statului. Elena nu dispune de o locuință proprie și locuiește împreună cu părinții, casa cărora nu este încă finisată. Suprafața locuibilă este de 50 metri pătrați. În casă nu se prea păstrează curățenia, părinții nu dispun de strictul necesar - mobilier, lucruri de uz casnic.

Relațiile și rețeaua socială. Familia Tilică nu este susținută moral, cel puțin, de către rude. Elena nu a beneficiat de vreun ajutor din partea statului.

Plan de acțiuni:

- a media relațiile cu rudele;
- a îndrepta familia la psiholog;
- a contribui la îmbunătățirea condițiilor locative.

Progresul înregistrat:

- au fost perfectate actele necesare pentru plățile sociale;
- copilul a fost examinat medical stabilindu-i-se gradul de invaliditate;
- s-au procurat hăinuțe pentru copil;
- s-au procurat produse alimentare;
- mama va beneficia de control medical gratis.

ACTIVITĂȚI DESFĂȘURATE ÎN ANUL 2002

Sprijinirea creării Direcției pentru protecția drepturilor copiilor în județul Cahul

La 4 februarie, la Cahul, a fost deschisă Direcția pentru protecția drepturilor copiilor, a doua structură de acest gen în republică.

Scopul creării acestei structuri este promovarea și implementarea la nivel local / județean a unor mecanisme viabile de susținere și îngrijire a copilului în familie, de prevenire a instituționalizării copiilor și, nu în ultimul rând, formarea unei rețele de asistență socială. Direcția pentru protecția drepturilor copiilor din Cahul a fost creată la inițiativa EveryChild în colaborare cu UNICEF și cu susținerea Consiliului Județean Cahul, decizia de înființare fiind aprobată de Guvernul RM la finele anului 2001.

Spectacol de binefacere

În cadrul campaniei de lansare și promovare a noului nume al organizației - EveryChild, schimbat în urma fuzionării Trustului European al Copiilor (TEC) cu Fondul Creștin pentru Copii, și pentru a forma opinia publică pozitivă față de utilitatea acestei fuzionări, a menține și consolida credibilitatea față de serviciile oferite de TEC, și în continuare de EveryChild, au fost organizate mai multe evenimente mediatice (conferință de presă, reportaje la Radio Moldova, Radio Moldova Internațional, Radio Antena-C, Radio Europa Liberă, Radio Nova, știri pe Agențiile de presă, materiale în presa scrisă), punctul culminant al acestora fiind Concertul de binefacere cu genericul “Împreună pentru copii”

Spectacolul s-a desfășurat la 29 martie, în incinta Teatrului Național “Mihai Eminescu”. Au fost prezenți mai mulți reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale, ai diferitor organizații neguvernamentale internaționale. În holul teatrului a fost vernisată o expoziție fotografică cu imagini din cadrul proiectelor implementate de noi, iar în sala de spectacole a fost instalată o urnă pentru donații.

În cadrul spectacolului, EveryChild a donat 10 cărucioare destinate unor copii cu dizabilități din mun. Chișinău și Cahul. Bani adunați în urma acestui spectacol - cca 1700 \$ au fost utilizați în scopuri caritabile: au fost procurate mașini automate, aragazuri și alt echipament pentru Centrul de zi de la Cahul, au fost făcute mai multe donații familiilor vulnerabile – de exemplu unei familii cu 17 copii din Căpriana i-am oferit o mașină de spălat.

De remarcat că, spectacolul a fost înregistrat de Televiziunea națională și pus pe post în preajma sărbătorilor de Paște.

Școala de vară

La finele lunii iulie, la una din bazele de odihnă de la Vadul-lui-Vodă, un grup format din 15 asistenți parentali profesioniști din municipiul Chișinău, copiii luați în plasament și cei biologici, împreună cu asistenții sociali și potențialii asistenți parentali de la Cahul și Ungheni, au fost antrenați timp de o săptămână în mai multe activități cu caracter instructiv din domeniul APP. Organizarea acestei activități a avut drept scop familiarizarea părinților foster și a asistenților sociali cu noi metode de asistență parentală.

Școala de vară se înscrie în cadrul unui program de dezvoltare a Serviciului de asistență parentală profesionistă pe întreg teritoriul R. Moldova finanțat de DFID. Includerea în Școala de vară a celor circa 50 de copii biologici și foster, organizarea unui program special cultural-distractiv pentru aceștia – a avut drept scop consolidarea relațiilor dintre ei, inclusiv întremarea sănătății lor. La acest eveniment au participat și doi experți din Federația Rusă care s-au arătat interesați de experiența EveryChild, pledând pentru necesitatea aprofundării relațiilor de colaborare în domeniul serviciilor sociale de alternativă din-

tre ONG-urile existente în spațiul ex-sovietic, în contextul în care moștenirea lăsată de regimul sovietic în acest domeniu este similară.

Conferința Internațională „Parteneriate în dezvoltarea serviciilor de alternativă pentru familii și copii în situații de risc”

În perioada 13-15 noiembrie EveryChild împreună cu Direcția pentru protecția drepturilor copiilor a Primăriei municipiului Chișinău a organizat, la Chișinău, Conferința Internațională cu genericul „Parteneriate în dezvoltarea serviciilor de alternativă pentru familii și copii în situații de risc”. Acțiunea a avut loc în incinta Palatului republicii și a întrunit experți în protecția drepturilor copilului și asistența socială din Albania, Bulgaria, Cosovo, Georgia, Kyrgyztan, Marea Britanie, România, SUA, Rusia și Ucraina. Conferința în cauză a fost organizată cu scopul efectuării unui schimb de experiență în domeniul dezvoltării serviciilor sociale, în particular în spațiul ex-sovietic, familiarizarea reciprocă cu problemele existente privind realizarea drepturilor copilului, identificarea unor noi soluții apte să conducă la reformarea și consolidarea domeniului respectiv .

Pe parcursul celor 3 zile participanții au abordat în cadrul atelierelor de lucru probleme ce țin de dezvoltarea sistemului de protecție a copiilor la nivel național și local, dezinstituționalizarea și prevenirea abandonului și plasării copiilor în instituții de profil, copiii străzii - reabilitarea socială și integrarea lor în societate, dezvoltarea Serviciului de asistență parentală profesionistă în Republica Moldova și în țările din regiune.

La lucrările conferinței au participat oficialități din cadrul Guvernului R. Moldova și Primăriei mun. Chișinău, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale internaționale. Activitatea în cauză a fost organizată cu suportul financiar al DFID în cadrul Programului “Parteneriate în asistența socială și ocrotirea sănătății”. Materialele conferinței urmează a fi inserate într-o broșură specială care va fi editată în prima jumătate a anului 2003, de asemenea, cu susținerea financiară a DFID.

Centrul de Zi pentru Copii cu Disabilități

Acest centru a fost inaugurat la 12 septembrie și este un serviciu destinat copiilor cu disabilități fizice și psihice din acest județ. Centrul respectiv are o capacitate de 40 locuri zilnic și a fost conceput ca instituție principală de recuperare medicală și socială a copiilor cu nevoi speciale din întregul județ, precum și ca centru de instruire pentru părinți în domeniul îngrijirii copiilor.

Scopul Centrului de Zi pentru Copii cu Disabilități din Cahul este să prevină abandonul și instituționalizarea copiilor cu disabilități și separarea lor de familie. Acest lucru se va realiza prin recuperarea și valorificarea cât mai deplină a potențialului lor fizic, intelectual, emoțional, dezvoltarea capacităților de supraviețuire independentă, precum și implicarea mai activă a familiei și comunității în pregătirea acestor copii pentru viața socială. Potrivit concepției, o parte din copiii care vor trece prin programul acestei instituții vor fi ulterior integrați în sistemul general de educație și servicii sociale. Părinții vor beneficia de instruire privind modalitățile de recuperare și stimulare a copiilor la domiciliu.

Inițial, în programul de recuperare a centrului au fost incluși copii de la 3 la 12 ani îngrijiți în familii, ulterior preconizându-se oferirea serviciilor de recuperare și pentru nou-născuți, în baza unor înțelegeri cu policlinica municipală Cahul, precum și pentru copiii care pot fi retrași din școlile speciale de tip rezidențial.

Deschiderea Centrului de zi a fost posibilă datorită eforturilor conjugate ale Consiliului Județean Cahul, UNICEF și EveryChild, care au acționat în baza unui Memorandum tripartit.

În baza acestuia Consiliul Județean a oferit sediul unei foste grădinițe de copii și și-a asumat responsabilitatea pentru costurile curente de întreținere a acestuia și salarizarea personalului .

E necesar de remarcat inițiativa și implicarea autorităților locale în crearea acestui centru - atitudine considerată de noi drept o garanție a continuității proiectului. Împreună cu UNICEF, noi am acoperit cheltuielile de reconstrucție masivă a clădirii, pentru a o ridica la nivelul standardelor de îngrijire a copiilor cu disabilități, instalarea sistemelor de încălzire și canalizare, dotarea cu echipamente speciale de reabilitare și mobilier, amenajarea unor spații în aer liber pentru copii, instruirea specialiștilor și punerea în serviciul centrului a unui microbuz adaptat la cerințele copiilor cu disabilități.

Personalul Centrului de zi include kineto-terapeuți, psihologi, logopezi, asistenți sociali etc., pregătiți în baza unui curs special și cărora, datorită grantului obținut de EveryChild de la Ambasada Canadei în

R. Moldova, li s-a oferit posibilitatea să studieze modul de funcționare a unor centre similare din Ucraina, România și RM. Pregătirile pentru deschiderea centrului au inclus evaluarea copiilor cu dizabilități și întocmirea listei celor care vor beneficia de serviciile specializate, cu descrierea profilului socio-medical al fiecăruia. Părinții copiilor au fost încurajați să participe activ la lucrările de pregătire, doi dintre cei mai activi fiind susținuți să participe la o conferință internațională organizată de Asociația părinților cu dizabilități din Ucraina.

Centrul de zi de la Cahul este conceput drept un model de serviciu social de tip nou pentru copii și familii, care poate fi replicat în alte județe. Cea mai importantă premisă pentru crearea unor astfel de servicii este inițiativa și participarea autorităților locale care sunt unicele în stare să asigure continuitatea unor astfel de proiecte.

Seminarul “Dezvoltarea serviciilor sociale destinate copiilor în dificultate din județul Cahul”

Seminarul a fost organizat la inițiativa Consiliului Național pentru Protecția Copilului cu participarea EveryChild și UNICEF și s-a desfășurat la Cahul, la 12 septembrie. Acțiunea a avut drept scop familiarizarea specialiștilor în asistența socială și a factorilor decizionali din cadrul Consiliilor județene (președinții Consiliilor de protecție a copiilor la nivel județean) cu serviciile sociale alternative destinate copiilor și familiilor în dificultate, implementate în județul Cahul de EveryChild în colaborare cu UNICEF. Au fost puse în discuție procedurile de evaluare, selectare și susținere a familiilor în cadrul Serviciilor sprijin familial și reintegrare; Regulamentul cu privire la aprobarea și plasarea copiilor în familii de asistență parentală profesionistă și condițiile de selectare a copiilor - beneficiari ai Centrului de Zi pentru Copii cu Dizabilități. În cadrul seminarului a fost abordată și necesitatea / oportunitatea creării la nivel local a structurilor de protecție a drepturilor copiilor, ca mecanisme de susținere a familiei și promovare a practicilor pozitive în acest domeniu. E necesar de remarcat că, la acest eveniment a participat și vice-prim-ministrul Valerian Cristea, președintele Consiliului Național pentru Protecția Copilului.

PLANURI DE PERSPECTIVĂ

Crearea unui Centru de resurse

În ultimii 6 ani au fost implementate mai multe modele lucrative în domeniul protecției copilului, care au avut un impact pozitiv asupra întregului sector social din RM. Deși autoritățile locale din toate județele Republicii Moldova recunosc necesitatea reformării sistemului existent de protecție socială a copilului, cadrul legislativ și metodologia care ar ajuta la implementarea acestor schimbări sunt slab dezvoltate. Mai mult, adoptarea Legii cu privire la copilul în dificultate elaborată de un grup de organizații guvernamentale și neguvernamentale înaintată în Parlament continuă, din motive neclare, să fie tergiversată. Cu toate acestea există o necesitate imperioasă de a disemina și replica practicile pozitive din domeniul protecției copilului pe teritoriul întregii țări. Pentru o reformare, însă, cu succes a sistemului de protecție a drepturilor copilului este necesară instruirea re-curentă a practicienilor. Acest lucru este posibil numai având o bază metodologică bine dezvoltată și specialiști de înaltă calificare.

În acest context, EveryChild preconizează în anul 2003 crearea în cadrul Direcției municipale pentru protecția drepturilor copilului din mun. Chișinău a unui Centru de resurse.

Drept bază pentru acest centru s-a hotărât de a utiliza secția de metodologie, monitorizare și evaluare din cadrul direcției respective. Cheltuielile pentru implementarea proiectului vor fi suportate de EveryChild Filiala din Moldova și anume: procurarea echipamentului necesar pentru activitatea eficientă a centrului, procurarea rechizitelor de birou, organizarea și desfășurarea seminarelor și atelierelor de instruire, remunerarea experților locali, invitați în caz de necesitate etc

Crearea acestui centru va contribui considerabil la reformarea cu succes a sistemului de protecție a drepturilor copilului, ceea ce va duce la îmbunătățirea calității serviciilor sociale adresate familiilor și copiilor în situații de risc.

Desfășurarea etapei a doua a Școlii de vară

În vara anului 2003, EveryChild va desfășura etapa a doua a Școlii de vară pentru asistenții parentali profesioniști și asistenții sociali care activează în cadrul proiectului de APP. Noutatea acestui eveniment este că de această dată vor fi întruniți asistenții parentali din toate cele trei județe unde este implementat Serviciul de asistență parentală profesionistă. Pe lângă familiarizarea cu noi metode în APP, unul din scopurile acestui eveniment este și crearea la nivel local (județul Cahul) a filialei Asociației Asistenților Parentali Profesioniști.

Școala de vară este desfășurată în cadrul unui program de dezvoltare a serviciului de APP pe întreg teritoriul R. Moldova, cu suportul financiar parțial al DFID.